

Observera!

Inbetalningar torde helst göras genom insättning på postgirokonto nr 25906, Södermanlands-Nerikes Nations Veteraner, S:t Larsg. 4, Uppsala.

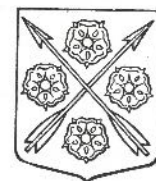
Skattmästaren är synnerligen tacksam om inbetalningarna göras så snart som möjligt och helst vid månadsskiftet.

Södermanlands-Nerikes Nation

MAJHÄLSNING

till landsmännen

23

UPPSALA 1950

INNEHÅLL.

	Sid.
Från vår till vår	3
Landsmännen	14
Nationens ämbetsmän	18
Utgående balanser	20
In memoriam	22
Nationsgårdens framtid av Jonas L:son Samzelius	31
Sörmlänningar och nerikingar vid Akademien i Greifswald 1595—	
1815 av Bengt Löw	36
Veteranerna	65

Från vår till vår.

Firandet av valborgsmässoafton har fortfarande den starkaste ställningen bland Uppsalas »högtider». Det kan man tydligt avläsa på de stora skaror besökande, som kommer till Uppsala denna dag. För Södermanlands-Nerikes Nations del var tillströmningen detta år rekordartad och blev ett verkligt organisationsprov för kuratelet och klubbverket. Samtidigt med den sedvanliga supén på Gillet ordnades likartad utspisning i Nationshuset för de sist anmälda landsmännen. I den gemensamma samvaron efter de bägge supéerna inhystes över 300 landsmän i Nationsborgen, vilket innebar en försvarlig trängsel. Den värliga stämningen övervann likväl alla bekymmer. Den småländska Nationen blev vederbörligen komprometterad av teol. och fil. kand. Bengt Olof Aulén. Hornboskapen medverkade som vanligt och måste ha verkat åtskilligt deprimerande på det redan starkt tyngda småländska psyket. Värmlänningarna väntade i det längsta med att anmäla sin skändning. Möjligen hade de trott, att vårt försvar därigenom skulle vara illa rustat. Så var emellertid inte fallet och då de värmländska angreppen formligen uppslukades av sorlet i den bågande högtidssalen, fann de för gott att snart avtåga. Valborgsmässoaftonen förflöt liksom föregående år under livligt dansande.

Till dagens händelser hörde även utdelandet av Einar Petris minnes stipendium inför extra landskap. Vålförtjänt innehavare blev fil. stud. Gun von Sydow.

Vid majmiddagen kunde Förste kurator med. kand. Lennart Odeback hälsa flera äldre landsmän välkomna bland en talrik skara yngre. De nyvalda hedersledamöterna lektor Marcus Borgström och professor Sixten Strömbom installerades och hyllades. Deras hjärtliga och personliga svarstal glädde oss alla. Det är alltid lika roligt att lyssna till de äldres vittnesmål om vad Nationen betytt för dem. Uppskattat som alltid blev direktör Fritiof Söderbäcks färgstarka framträdande. Andre kurator jur. stud. Ingemar Ögren förde i sitt tal till hembygden våra tankar till dess leende landskap och fil. stud. Lennart Nordlund serverade till kaffet en starkt kryddad krönika som tycktes falla alla väl i smaken. Till den påfallande trivseln bidrog naturligtvis Hornboskapen,

Södermanland-Nerikingsk kortfilm: En glad utflykt . . .

som framförde idel kända melodier i idel nya sättningar. Ett par av de mera tongivande instrumenten sköttes med stor inlevelse av professor Strömbom och direktör Söderbäck. — Efter uppfriskande Polacksexercis samlades man åter på Nationen för Nachspiel, som utfylldes med bejublade framträdanden av bl. a. fil. mag. Ulf Peder Olrog, fil. kand. Torgil Ringmar och fil. lic. Sven G. Svensson.

Som vanligt vid dessa stora fester gästades Nationen av ett flertal utländska studenter. Som stipendiat från Nylands Nation hade redan i april kommit fil. stud. Eva Finell, vars väna uppenbarelse vann allas våra hjärtan. Till de båda festdagarna hade kommit fil. kand. G. Johansson likaledes från Nylands Nation, och han framförde under majmiddagen en kär hälsning från brodernationen i Finland. Vidare hade inbjudits ett par österrikiska medicinare, en norrman, några amerikanska studenter och flera var de utlänningar som närvar på enskild inbjudan.

. . . och dess logiska men tragiska slut.

Landsmännens tågande till nationalsmästerskapen på Studenternas idrottsplats har utbildat sig till en tradition i Nationens liv. I år placerades hornboskapen i och på Förste kurators gamla Ford och cortegen hälsades med jubel av stadens borgare. Vid framkomsten till platsen för våra segrar hälsades vi av exercitiemästare Bertil Aström i hjärtliga ordalag. Omedelbart efter denna ceremoni uppenbarade sig emellertid polismakten, och Förste kurator fick stå till svars för att ha framfört bil i Flusterpromenaden. Genom Inspektors behjärtade ingripande upklarades alla missförstånd, och alla parter — — — stadsträdgårdsmästaren, polismästaren och Nationen — — — förklarade sig vara nöjda och glada.

Vid terminens andra lagtima landskap valdes till Förste kurator jur. kand. Folke Wistrand och till Bibliotekarie fil. kand. Hans Christiansson. Fil. stud. Kerstin Ligner och med. stud. Bo Nilsson blev nästa ter-

mins klubbmästarpar. Seniorsval förrättades, varvid jur. kand. A. Jungmark, fil. stud. L. Nordlund och fil. kand. B. Rundblad blev valda. Stipendiereglemente stadfästes för lektor M. Borgströms stipendium. Man beslöt vidare att tillsätta en internationell sekreterare, som kunde vara kuratelet behjälplig med de ständigt ökade internationella representationsplikterna. I detta sammanhang kan erinras om att Nationen har en s. k. internationell kassa, vilken bildas genom en frivillig terminsavgift på 3 kronor per landsman. Arligen insamlas på detta sätt c:a 1.200:—. Vid detta landskap reglerades föreskrifterna för hur kassans behållning skulle disponeras. Härvid beslöts att landskapet från termin till termin skulle själv bestämma över densamma. Man uttalade sig för att den bl. a. skulle utgå i form av stipendier för landsmans vistelse vid annat lands universitet. Nationens enskilda stipendium tilldelade landskapet fil. kand. Marianne Gerland. Inspektor hemförlovade landsmännen och tillönskade dem goda ferier.

Ännu var emellertid inte terminen slut. Den glansfulla vårbalen kvarstod på programmet. Andre kurator var kvällens värd, då Förste kurator inbjudits till värfesten och Svenska kärsektionens jubileum i Helsingfors. Inspektor talade inspirerat, och kvinnan respektive mannen hyllades med inlevelse av med. kand. Olle Lambert och fil. kand. Michaela Reuterswärd. Efter en händelserik och lyckad termin hade klubbmästarparet all anledning känna sig tillfredsställt.

Att terminen officiellt slutar den sista maj får med varje år som går allt mindre betydelse. Även detta år dröjde sålunda åtskilliga landsmän kvar i staden för att tillvarataga tiden på bästa sätt, och fram till midsommar gick det fortfarande livligt till i Arkadien med omnejd. Först i juli månad kunde man märka, att ett visst sommarlugn vilade över nationens gårdar.

Men det rörde sig under den lugna ytan. Den 14 juli närmade sig, och det befanns ganska snart att landsmännen förberedde en ny ärofull bastiljstormning. Jur. stud. Eric Björkman, som har ett stadgat anseende i kulinariska värv, åtog sig sysslan att vara dagens klubbmästare. Följaktligen kunde det tjugotal landsmän, som på kvällen den 14 juli bänkade sig i nationens berså, glädja sig åt en ytterst angenäm supé. Bland de trogna bastiljstormarne märktes Sune Lindqvist, Jonas Samzelius och Nils Oskar Wallin, och att döma av kvällens händelser får i fortsättningen också till de trogna räknas Erik Lönnroth, som denna dag icke var upptagen av sitt uppländska inspektorat och därför helhjärtat kunde ägna sig åt samvaro med sina södermanland-nerikingska

landsmän. Torgil Ringmar hade infunnit sig beväpnad till tänderna med allehanda stridsmedel. Innan man ens hunnit fram till desserten, hade Ringmar framställt förutsättningarna för den kommande striden och givit varje man sin uppgift i kampen. Och när de sista jordgubbarna funnit vägen till de revolutionära magarna, började det ärofulla fälttåget. Två varv runt nationshuset tågade skaran under avsjungande av *la Marseillaise* till ackompanjemang av diverse hornboskap. **Le Gouverneur** — Sune Lindqvist — bidade sitt öde på källarkullen. Så gavs stridssignalen, och i bengaliska eldars sken, med raketer, blixtkanonskott och andra knalleffekter fullbordades det blodiga företaget. Med blandade känslor fick *le Gouverneur* bevittna, hurusom hans huvud bars kring bland allt folket fäst på en stång. De segerrika samlades nu i nationssalen, och under kvällens lopp framfördes där spridda delar av »Madagaskar» och »Mohrens sista suck».

Den 15 juli vilade bastiljkämparne. Sommarlugnet lägrade sig åter över nationens kvarter.

Snart var kräfttiden inne, och Andre Kurator fann nu en kär anledning att ånyo samla landsmännen till fest på nationsgården. Kräftskeivan gick av stapeln i Arkadiens pelarhallar, och en intresserad åhörare kunde få höra »Länge leve . . .» och »Stridsvind . . .» sjungas både fem och sex gånger den kvällen.

I augusti uppenbarade sig de första exemplaren av årets recentiorer och förebådade därmed den rekordartade inskrivning, som skulle ske under den kommande höstterminen. Nationen fick nämligen taga emot inte mindre än ett 60-tal nya landsmän denna höst.

Under de senaste åren har recentiorsskändningarna alltmer övergivits av nationerna i Uppsala. De moderna principerna för uppfostran har måhända övat inflytande. Alltnog, det är ingen överdrift att säga, att våra recentiorer numera behandlas med silkesvantar. I stället för långa och plågsamma förskändningar samlas recentiorerna till téafton och i stället för skändningen på recentiorsgasken uppför recentiorerna själva ett spex, som huvudsakligen går ut på att skända de äldre landsmännen. Det schemat följdes också detta år, och i slutet av september samlades de nyinskrivna en kväll på nationen för att »upplysas» om nationlivet, nationens organisation och traditioner. Fil. lic. Sven G. Svensson kåserade om gångna tiders och nutida studentliv och gav recentiorerna goda råd, hur de skulle inrätta sin tillvaro. Under kvällen var

nationens talangscouter med fil. stud. Lennart Nordlund i spetsen i livlig verksamhet. Man sökte lämpliga påläggskalvar till den stundande gasken.

Så kom dagen för Universitetets högtidliga recentiorsmottagning och recentiorsgasken. Till de kända tonerna av Södermans »Svenskt Festspel» tågade de nyinskrivna studenterna in i universitetsaulan, där mottagningsceremonien ägde rum. Universitetets prorektor, Professor Holmbäck, hälsade recentiorerna välkomna till arbetet vid Uppsala Universitet och framhöll bl. a. vikten av, att de studerande sträva efter att inhämta kunskaper, som gör dem skickade till dugliga samhällsmedborgare. Studentkårens förre ordförande, fil. mag. Folke Rudberg, överbringade studentkårens välkomsthälsning, och Allmänna Sängen framförde några av de klassiska studentsångerna. Efter högtidligheten samlades man framför Universitetet vid respektive nationsfanor. Södermanland-Nerkingarna tågade med Inspektor och kuratorer i spetsen direkt till de dukade borden på nationen. Den efterlängtdade recentiorsgasken kunde äntligen börja. På övligt vis infördes nu de unga till tonerna av »Bä, bä, vita lamm» och beskådades med ogillande av landsmännen. Enligt gammal god tradition skulle recentiorerna sedan egentligen ha fått nöja sig med gröt och mjölk, under det att övriga landsmän ägnade sig åt ädlare rätter, men vår upplysta generation ger som sagt recentiorerna en human behandling, och den vakne iakttagaren kunde inregistrera, att recentiorerna med iver ägnade sig åt såväl mat som dryck. »Några nya blad ur nationens porträttkatalog» hette den underhållning, som därefter bjöds. Man hade inte vågat släppa lös recentiorerna helt på egen hand. Fil. stud. Lennart Nordlund och jur. stud. Torsten Larsén fungerade som spexets »röda tråd» och interfolierade händelseförloppet med versifierade berättelser om »forna tidens studenter». Recentiorerna visade sina talanger genom åtskilliga väl-skrivna och väl framförda kupletter, balettnummer, husmodersgymnastik, sång till luta, recitation m. m. Man kunde inte undgå att glädjas över det stora intresse, som de nyblivna landsmännen visade inför recentiorsgaskens eldprov. Förste Kurator uttalade i sitt hälsningstal till årets recentiorer också en önskan, att de nyinskrivna även i fortsättningen skulle aktivt delta i nationslivet och intressera sig för nationens angelägenheter.

Den 23 september hölls det första ordinarie höstlandskapet. Till hedersledamöter i nationen kallades Professor Bertil Lindblad, Fil. Dr. Erik Hj. Linder och Professor Stig Claesson.

En nationsgask i slutet av oktober annonserades såsom »krabbafton», vilket visade sig vara en nyhet, som landsmännen uppskattade. För-plågnaden utgjordes av krabba och vitt vin. »Fyra kring en flygel» kallades den underhållning, som bestods, och de fyra musikaliska och litterära herrarna kring flygeln hade själva komponerat och skrivit texten till de sånger, som ingick i programmet. Med nöje erinrar man sig kupletterna om »Antabus», »Freud och kärlekslivet» och »Fallet Hall». De fyra, fil. stud. Lennart Nordlund, jur. stud. Ulf Steneberg, fil. stud. Richard Ringmar och pianisten, jur. stud. Bjarne Forss, kunde också inhösta synnerligen livliga och välförtjänta bifallsyttringar.

Det energiska klubbmästarparet bjöd på söndagskvällarna landsmännen på enkel korvsupé på nationen, och de trivsamma bridgeaftnarna fortsatte följaktligen denna termin. Intresset för söndagsbridgen blev emellertid allt mindre, ju mer terminen framskred; kanske får man delvis skylla detta på det kända förhållanden, att man under varje hösttermin snart nog får en obehaglig känsla av, att terminen snabbt, alltför snabbt nalkas slutet.

Den 19 november var tiden äntligen inne att samlas till sedvanlig gåsmiddag. Varnade av föregående års tråkiga erfarenheter, då gåsmiddagen måst inställas, eftersom landsmännen inte kunnat gå i land med de alltför höga priserna, hade klubbmästarparet denna gång med stora ansträngningar nedbringat priset till ett överkomligt belopp. Deltagandet i festen var heller inte att klaga på. Som hedersgäster hade nationen äran att se biskop Gunnar Hultgren, dr. Erik Hj. Linder och professor Stig Claesson, vilka samtliga besökte nationen för första gången i sin egenskap av hedersledamöter. Förste Kurator hyllade de nya hedersledamöterna och drack dem högtidligen till ur den Wibergska kannan. Biskop Hultgren dröjde i sitt svarstal inför några minnen från sin studenttid under 1920-talet och tecknade med värme bilden av professor Rutger Sernander, den oförliknelige, evige studenten. Dr. Linder talade om hembygden och berättade minnen av bl. a. folklivsskildraren och redaktören J. L. Saxon. Professor Claesson, som på 12 år i Uppsala avancerat från recentior till hedersledamot i nationen, bekände i sitt tacktal sin kärlek till Uppsala med dess atmosfär av exakthet och kriticism. Professor Bertil Lindblad, som på grund av sjukdom var förhindrad att delta, hade sänt en telegrafisk hälsning.

När nationskrönikan föredragits av krönikören, fil. kand. Marianne Gerland, var tiden inne att bryta upp från borden, och dansen kunde börja.

Efter sedvanlig trappmarsch, som med bravur anfördes av dr. Erik

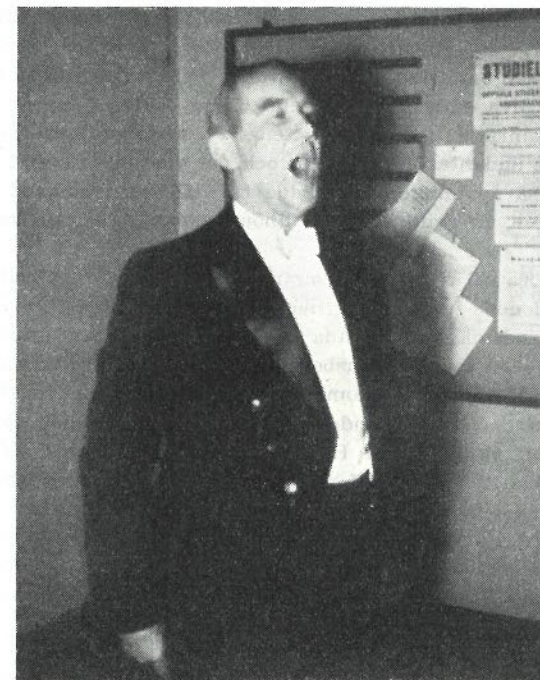
Hj. Linder, åts sexa i trappan och yttre biblioteket. Som extra underhållning i trapphallen gavs repris på programmet »Fyra kring en flygel». Fil. kand. Torgil Ringmar, bl. a. känd som framstående »Radamuffo» i »Madagaskar», lät än en gång landsmännen njuta av den utsökta entrésången ur första akten i »Madagaskar», »I människoätare . . .». Det behöves inte tilläggas att förtjusningen var allmän. Som avslutning tolkade Dr. Erik Hj. Linder kärleksfullt några av Sjöbergs »Fridas Visor» för en beundrande skara. Nu hade emellertid klockan redan hunnit slå både tre och fyra slag på morgontimmarna och landsmännen förpassade sig så småningom hem till den väntande sängen.

På eftermiddagen den 19 november hade nationsfullmäktige sammanträtt i vanlig ordning och konstaterat, att förvaltningsdirektionen och skattmästaren under året förtjänstfullt handhaft sin ansvarsfulla förvaltning av nationens fastigheter och fonder.

Höstterminens sista landskap hölls den 7 december. Till Andre Kurator valdes jur. stud. Bjarne Forss, som dock senare meddelade, att han inte kunde åtaga sig uppdraget. Sex nya seniorer utsågs, universitetslektor William Michelsen, docenterna Markus Båth och Nils Söderström, fil. mag. Jörel Sahlgren, fil. kand. Marianne Gerland och fil. stud. Gun von Sydow. Till klubbmästarinna valdes fil. stud. Birgitta Lindqvist.

Nationens studentskor förberedde nu ivrigt luciagasken, eller rättare sagt fil. stud. Lennart Nordlund förberedde ivrigt studentskorna till vad som komma skulle. Det är alltid så hemligt med studentskornas luciaspex, och inte ens en kurator får veta något om vad som skall förekomma. Följden är, att man emotser spexet med stora förväntningar, och det har under årens lopp visat sig, att det sällan eller aldrig blir någon missräkning. Och det blev det inte heller denna gång. Resultatet av studentskornas arbete var en visserligen ganska kort, men i gengäld »kärnfull» revy, där man med framgång levererade såväl elak-som kvick- och skönheter i sprudlande tempo. Senare under kvällen framträdde »Lucas» med sina vilda sånger, glöggen serverades och långdansen gick genom hela nationshuset. En luciafest av gammalt känt märke avslutade alltså det gångna halvseklets sista hösttermin.

Det första landskapet på vårterminen medförde stora förändringar på nationens ämbetsmännalista. En mängd omständigheter gjorde, att nationen vid landskapet hade att välja såväl Förste och Andre Kurator som Bibliotekarie och Klubbmästare. Under synnerligen livligt delta-

»Släpp fångarna loss . . .»
Erik Hjalmar Linder i aktion.

gande i omröstningen valde landskapet till Förste Kurator teol. stud. Carl Strandberg, till Andre Kurator fil. stud. Ingvar Folkesson, till Bibliotekarie fil. stud. Lennart Gustavsson och till Klubbmästare jur. stud. Gunnar Ottander. Landskapet beslöt även, att nationen under vårterminen eller eventuellt under höstterminen skulle bekosta vistelsen för en tysk eller engelsk student i Uppsala under en tid av två till tre månader. Meningen skulle vara att söka åstadkomma ett stipendiatutbyte med ett utländskt universitet. Det var den s. k. internationella kassan, som utgörs av frivilligt i samband med terminsavgifterna inbetalade avgifter, som skulle disponeras på detta sätt.

Sedan traditionens och vädrets makter på ett tidigt stadium nödgat klubbverket att hänföra släddpartiprojektet till kategorien ogenomför-

bara, kallade klubbmästaren landsmännen den 9 februari till herrmiddag — en form av samvaro kring ärtorna och punschen, som inte bara av landsmännen omfattas med en rörande kärlek utan också i sällspord grad förmår liva andarna till intellektuella djupdykningar och uttänkandet av sinnrika filosofiska system. Förvisso utgjorde denna herrmiddag intet undantag från regeln och det var en åtskilligt uppbyggd skara, som så småningom vandrade hem till eftertankens nattläger. Ja, sannerligen, herrmiddagarna tillhör de omistliga traditionerna.

Men det vore väl trots allt en aning för mycket av det goda att koncentrera nationens festår kring herrmiddagarna, och det var ingen som sörjde, när landsmännen av båda könen den 18 februari drabbade samman till februarigask i nationsborgen. Under supén framträdde en rad av nationens förmågor — inom parentes sagt stundom av förstklassig kvalitet — under överinseende av konferencieren, rimsmeden och re-centioren, jur. stud. Ingvar Hjulström. Största bifallet fick nog fil. kand. Michaela Reuterswårds charmerande tolkning av Hjalmar Söderbergs »Kysen», men en tillbakablick i gamla krönikor av Folke Wistrand och en hjärtligt elak men därför inte mindre rolig »hyllnings-sång» till den teologiske kuratorn på melodien »Barnatro» följde henne tätt i hälarerna, och till allmän förnöjelse gjorde hornboskapen årets första stapplande försök. Och sen dansades det förstas . . .

En månad senare — den 24 mars — satt vi åter bänkade på nationen för att begå den sedvanliga marsgasken, som ju i allmänhet brukar förgyllas av någon äldre och framstående landsmans framträdande, men en lång rad av vidriga omständigheter hade denna gång hindrat alla de påtänkta att hörsamma vår kallelse. Klubbmästaren och teaterdirektören hade emellertid nedlagt ett helhjärtat arbete för att dämpa skadeverkningarna härav, och landsmännen fick följa en hisnande äventyrsfärd på en med idel hjältemodiga södermanland-nerikingar befolkad Kon-Tiki. Och vid sexan erövrade vår mycket populära landsmaninna från Chicago, Patricia Opie, definitivt landsmännens hjärtan med ett fenomenalt balansnummer i bästa cirkusklass.

Ivriga underhandlingar har under hela terminen förts om stipendiatutbytet med ett tyskt eller engelskt universitet och flera gynnsamma svar ha ingått, dock så sent att utbytet har måst uppskjutas till hösten.

Våra livliga förbindelser med våra vänner i Nylands nation i Helsingfors har upprätthållits, fastän något utbyte av stipendiat av flera anledningar icke kommer till stånd under detta läsår. Till nylänning-

arnas årsfest den 18 april kommer emellertid Förste Kurator att resa som nationens representant, och vi hoppas, att den visiten kommer att återgäldas omkring Valborgsmäss.

Från äldre landsmän och vänner har Nationen även i år fått mot-taga gåvor och donationer. Framlidna Generalkonsulinnan Hilda Hagström, f. Grevesmühl, har testamenterat 5.000:—, vars avkastning årligen skall utdelas såsom stipendium till skötsam, begåvad studerande, med företräde för den, som är född i Toresunds församling. Rektor Nils Lundqvist har liksom många tidigare år genom en gåva av 100:— möjliggjort utdelandet av stipendiet Einar Petris minne. Doktor Martha P:son Henning har lagt ytterligare 50:— till Consul N. Perssons och Martha P:son Hennings stipendiefond. Allmänna stipendiefonden har ihågkommit av Doktor E. Ordell med 100:—, Bankdirektör Ewert Jonson med 75:— samt av okänd givare i stället för blommor till Professor Gustaf Göthlins bår 15:—.

Till alla dessa givare framför Nationen sitt varma och värdsamma tack.

Från vårens Uppsala sänder Nationen till landsmännen av alla bo-ningsorter, åldrar och fakulteter sin hjärtliga hälsning.

Uppsala i april 1950.

Folke Wistrand.

Carl Strandberg.

Landsmännen.

1. Nyinskrivna.

	Född	Studentex. i	Fak.
Carl-Erik Arçini	29//12 26	Nyköping	vt 48 J
Ake Löwnertz	23/2 27	Örebro	vt 45 Fn
Andreas Bengtsson	16/5 21	Jönköping	vt 41 T
Sven Erik Berglund	1/9 22	Eskilstuna	vt 42 Fh
Alexander Hildebrand	24/12 21	Tallinn	vt 38 Fh
Stig Hellsten	31/1 27	Nyköping	vt 48 J
Une Sahlgren	9/9 26	Uppsala	vt 47 Fh
Lars Sandin	2/10 25	Norrköping	vt 46 J
Gull Ekelund	12/8 28	Norrköping	vt 47 Fh
Hjördis Malmros	17/4 26	Linköping	vt 49 Fh
Gunnar Lauritzen	11/11 06	Strängnäs	vt 24 M
Rolf Hosinsky	28/4 26	Nyköping	vt 44 Fn
Lars-Olof Ingvarsson	28/12 29	Nyköping	vt 48 Fn
Stig Karlsson	25/5 30	Södertälje	vt 49 Fh
Lars Kihlberg	20/8 30	Uddevalla	vt 49 Fn
Halvar Bergman	25/10 30	Eskilstuna	vt 49 M
Bodil Henriksson	19/4 31	Strängnäs	vt 49 Fh
Inga-Lill Fridh	8/5 27	Uppsala	vt 47 Fh
Guðrun Forslund	21/8 29	Södertälje	vt 48 Fh
Anders Ryberg	21/6 27	Stockholm	vt 46 Fh
Hildegard Lausing	18/12 19	Tallinn	vt 37 Fh
Endel Lausing	22/1 22	Tartu	vt 41 Fh
Linnea Häve	8/5 29	Örebro	vt 49 Fh
Lennart Wallenstrand	30/7 27	Strängnäs	vt 48 J
Margareta Hofstedt	4/4 28	Örebro	vt 49 Fh
Birgitta Lennfors	17/12 29	Örebro	vt 49 J
Sven Lundström	17/9 28	Örebro	vt 48 Fh
Karl-Oskar Karlsson	19/7 30	Södertälje	vt 49 J
Ann-Mari Ligner	27/6 28	Örebro	vt 49 Fh
Birgit Johansson	1/3 28	Uppsala	vt 49 Fh
Kerstin Nilsson	4/10 29	Örebro	vt 49 Fh
Kerstin Lund	14/6 30	Örebro	vt 49 Fh

Gunhild Anjou	4/10 29	Uppsala	vt 49 Fh
Richard Ringmar	27/7 29	Uppsala	vt 48 Fh
Britta Brostedt	15/9 29	Örebro	vt 49 Fh
Claes Renström	29/9 29	Strängnäs	vt 48 J
Mats Nöjd	3/4 30	Eskilstuna	vt 49 J
Nils Hakelier	20/4 29	Örebro	vt 48 J
Märta Henschen	16/4 30	Strängnäs	vt 49 Fh
Lennart Ejerfeldt	24/5 31	Strängnäs	vt 49 Fh
Bertil Gille	3/6 29	Uppsala	vt 48 Fh
Knut-Axel von Schoultz	12/3 30	Eskilstuna	vt 49 Ft
Rolf Wernerus	15/7 30	Eskilstuna	vt 49 J
Reidar Thilert	28/7 27	Örebro	vt 47 J
Bengt Mohall	4/10 28	Nyköping	vt 48 Fh
Bo Jönsson	30/6 28	Sigtuna	vt 48 Fn
Ebba Sederholm	3/7 29	Nyköping	vt 48 Fh
Ulf Peyron	22/2 27	Solbacka	vt 47 J
Kerstin Söderström	15/4 30	Södertälje	vt 49 Fn
Margareta Ringmar	14/12 29	Östersund	vt 49 Fh
Torun Blomquist	31/3 28	Strängnäs	vt 48 Fh
Marianne Geffcken	10/2 29	Örebro	vt 49 Fh
Sigbrit Geffcken	10/2 29	Örebro	vt 49 J
Birgitta Ramstedt	16/5 29	Örebro	vt 49 J
Lennart Björkhagen	25/7 27	Nyköping	vt 47 M
Elisabet Svennerholm	5/8 27	Oslo	vt 45 M
Bengt Lundin	9/1 28	Strängnäs	vt 48 Fh
Margaretha Öman	19/12 29	Nyköping	vt 49 Fh
Barbro Ekegård	6/9 29	Nyköping	vt 49 Fh
Finn Finnson	12/5 28	Solbacka	vt 48 Fh
Ingvar Hjulström	9/12 28	Örebro	vt 48 J
Margareta Thuresson	27/10 28	Örebro	vt 48 Fh
Per-Henrik Rosenström	1/6 24	Stockholm	vt 48 Fh
Egon Folkinger	26/6 21	Eskilstuna	vt 42 Fn
Lars Ancer	27/9 26	Eskilstuna	vt 46 Fh
Bertil Lindgren	11/11 30	Nyköping	vt 49 Fn
Janis Lauberts	18/7 18	Jelgava	vt 38 Fn
Lalita Thakur	20/7 30	Djursholm	vt 49 Fh
Karin Hansson	17/3 29	Katrineholm	vt 49 Fn
Gunnela Sjöström	10/6 29	Bromma	vt 49 Fh
Jan Helander	21/11 30	Uppsala	vt 49 Ft
Sigvard Bensch	30/1 27	Celle	vt 46 T
Per Lundström	13/1 10	Härnösand	vt 29 M
Bierants Schimis	13/5 15	Riga	ht 42 Fh

Kerstin Ekdahl	11/8	28	Eskestuna	vt	47	Fh
Grethe Fagerström	25/3	16	Köpenhamn	vt	35	Fh
Helena Marklund	7/2	25	Helsingfors	vt	43	Fh
Arne Andersson	28/6	30	Örebro	vt	49	Fh
Patricia Opie	3/11	29	U. S. A.			Fh
Magnus Korsgren	6/2	30	Nyköping	vt	49	M
Hans Johnell	12/11	30	Nyköping	vt	49	M
Herberts Jeckalejs	27/8	12	Riga	vt	32	Fh
Gunnar Lambert	20/7	30	Strängnäs	vt	49	M
Ake Holmberg	15/7	23	Nyköping	vt	43	Fh
Olle Naesman	28/9	25	Uppsala	vt	49	Fh
Lars-Erik Jonasson	24/6	28	Örebro	vt	48	M
Hans Wilhelmsson	10/3	29	Solbacka	vt	49	M
Karl-Erik Strömberg	23/6	26	Södertälje	vt	47	F
Ingemar Jansson	27/10	27	Södertälje	vt	48	Fh
Per-Axel Landén	31/1	31	Örebro	vt	49	Fh
Osvalds Briedis	24/9	07	Lettland	vt	27	J

2. Examinerade.

Praktisk-teologiska prov:

13/5	Jan M. Eneström
	Carl Gustav V. Hellsing
	E. Tage Holmström
	Sigurd E. Petri
10/12	G. Andreas Bengtsson
	K. Lennart Tibell
	G. Börje Thomelius

Efterprövning i teologie kandidatexamen:

27/5	Bernt Y. Bäcklund
15/12	Sven A. B. Helander

Teologie kandidatexamen:

27/5	G. Börje Thomelius
15/9	G. Andreas Bengtsson
	K. Lennart Tibell
2/11	Bengt Olof Aulén
15/12	Gunnar W. Wahlberg

Juris kandidatexamen:

8/7	C. Alf C. Jungmark
15/9	Curt L. Carlström
15/12	Claes A. H. Hammarskjöld
	Karl-Gunnar Persson-Jemt
21/12	Gösta F. P. Reuterswärd
31/1	Lars V. Samzelius

Medicine licentiatexamen:

16/5	A. Magnus Persson-Jemt
	Bengt T. G. Rundberg
24/10	Janis Arvids Abolins

Medicine kandidatexamen:

27/5	Sune H. Johansson
	Rolf B. Sundström
2/9	Jan J. Lindström

Efterprövning i filosofisk ämbetsexamen:

15/9	A. Margareta Hagne
31/10	Daisy I. Hellohf
15/12	T. Inge Dahlén
	F. S. A. S. (Gull) Montan

Filosofisk ämbetsexamen:

28/5	Gunnel Björk
	E. Sune Hjorth
	Nils E. Karlsson
15/9	Carl Gunnar Carlsson
31/10	Kerstin B. Josefsson
	Gunnar A. Lagerstedt
15/12	Margareta E. L. Hakelius
31/1	Olga O. Rasins
31/3	Mihkel Sihver
	Aina Wistrand f. Johansson

Efterprövning i filosofie kandidatexamen:

15/9	Viola A. Jonsson f. Gustavsson
15/12	S. Gunnar O. Trygg
31/3	Hans Christiansson

Filosofie kandidatexamen:

28/5	Bengt E. Annell
	C. Bertil Gejrot

	Marianne I. E. Gerland
	L. Lars G. Grafström
	Lars Olof Wallmén
	Anne-Marie E. V. Westerström
15/9	Carin I. M. Haeggblom f. Tollstorp
31/10	A. Brita Zacke
15/12	Per-Yngve Hansson
	Ulla Persson-Jemt f. Odmark
31/1	C. A. Roland Otterbjörk
	Olov A. Reiner
31/3	Kerstin M. Bager
	E. Arne E:son Warenberg
	Kerstin L. Åhlin f. Hagge

Teologisk-filosofisk examen:

28/5	B. Allan Rosengren
	G. Erling Thuringer

Till doktorer promoverades den 31 maj:

Med. lic.	Carl-Johan Clemedson
Med. lic.	K. F. Nils Söderström
Fil. lic.	Carl Olof Bergström
Fil. lic.	Gösta E. Brogren
Fil. lic.	K. Markus Båth
Fil. lic.	Erik R. Julin

3. Avlidna.

	Stud.	Född
20/4	1949 Hans Gustaf Forsberg	1900 F. d. Justitieråd 14/11 1881
16/6	1949 Karl Gustaf Olof Kleerup	1927 Läroverksadjunkt 24/4 1906
22/6	1949 Helge Daniel Kihlstedt	1902 F. d. Läroverksadj. 1/11 1880
1/7	1949 Carl Fredrik Söderström	1897 F. d. Häradshövding 28/1 1879
1/8	1949 Johan Olof Lilliehöök	1882 F. d. Generalkonsul 24/9 1865
16/8	1949 Elias Rudolf Nystedt	1912 Läroverksadjunkt 18/2 1889
25/8	1949 Ernst Jonas Laurentius Hedlund	1876 F. d. Prokurist 3/3 1856
4/9	1949 Gustaf Fredrik Göthlin	1893 Professor emer. 20/10 1874
4/9	1949 Bruno Nyström	1909 Missionslärare 26/7 1890

		Hed.-led.		
28/10	1949	Arvid Hjalmar Nilsson	1946	Disponent 13/2 1891
7/11	1949	Jean-Jacques Gerard De Geer	1882	Förste Kammarherre 28/10 1863
12/1	1950	Ernst Fredrik Ståhlberg	1896	Fältläkare 20/7 1876
22/1	1950	Sigrid Yngström	1892	Lärarinna 13/5 1868
1/2	1950	Carl Melcher Ahméc	1881	F. d. Revisionskom- missarie 6/2 1861
12/2	1950	Erik Georg Holmberg	1899	Prakt. läkare 31/12 1880
3/3	1950	Karl Henrik Anders Rosander	1892	F. d. Lektor 14/11 1873
8/4	1950	John Bernhard Wadstein	1887	F. d. Kronofogde 14/11 1868

Nationens ämbetsmän under läsåret 1949—1950.

<i>Inspektor:</i>	Professor Dick Helander
<i>Förste kurator:</i>	Jur. kand. Folke Wistrand (ht 49) Teol. stud. Carl Strandberg (vt 50)
<i>Andre kurator:</i>	Jur. stud. Ingemar Ögren (ht 49) Fil. stud. Ingvar Folkesson (vt 50)
<i>Bibliotekarie:</i>	Fil. kand. Hans Chistiansson (ht 49) Fil. stud. Lennart Gustavsson (vt 50)
<i>Skattmästare:</i>	Förste bibliotekarien Jonas L:son Samzelius
<i>Klubbmästare:</i>	Med. stud. Bo Nilsson (ht 49) Jur. stud. Gunnar Ottander (vt 50)
<i>Klubbmästarinna:</i>	Fil. stud. Kerstin Ligner (ht 49) Fil. stud. Birgitta Lindqvist (vt 50)
<i>Teaterdirektör:</i>	Jur. stud. Ulf Steneberg
<i>Musikanförelare:</i>	Jur. stud. Bertel Mårtensson (ht 49) Fil. stud. Lars Dahlgren (vt 50)
<i>Sånganförelare:</i>	Jur. stud. Ulf Steneberg (ht 49) Fil. stud. Richard Ringmar (vt 50)
<i>Preparatförelare:</i>	Farm. kand. Per Gerzén
<i>Idrottsledare:</i>	Jur. stud. Bengt Magnusson (ht 49) Jur. stud. Ingvar Hjulström (vt 50)
<i>Krönikör:</i>	Fil. kand. Marianne Gerland (ht 49) Fil. mag. Anna Larsson (vt 50)
<i>Nationsnämnd:</i>	Klubbmästaren
Förste kurator (ordf.)	Klubbmästarinnan
Andre kurator (sekr.)	Fil. stud. Stig Ossian Ericson

Fil. stud. Gunhild von Sydow
Jur. kand. Ger Jalanders
Fil. stud. Lennart Nordlund
Jur. stud. Henry Montgomery

Stipendie- och betygsnämnd:

Förste kurator (ordf.)
Andre kurator
Fil. stud. Bengt Axhamre
Fil. mag. Anders Larsson
Med. lic. Lars Andér (vt 50)
Fil. mag. Gösta Carlsson (ht 49)
Fil. mag. Christina Julén
Teol. stud. Carl Strandberg (ht 49)
Med. kand. Lennart Odeback (sekr.)
Teol. kand. Sven Helander (vt 50)
Jur. kand. Folke Wistrand (vt 50)

Förvaltningsdirektionen:

Skattmästaren (ordf.)
Andre kurator (sekr.)
Lektor Matts Essén
Flygläkare David Melchersson
Universitetsbokhandl. Nils Wallin
Fil. lic. Lars Hellberg
Fil. stud. Bengt Axhamre
Docent Gösta Brogren

Självhjälpsföreningen:

Fil. mag. Erik Rankka (ordf.)
Teol. stud. Gunnar Westerlind

Sällskapet V. f. N.:

Doc. Ivar Segelberg

Utgående balanser i nationens räkenskaper.

1. Skattmästarens huvudbok 31 aug. 1949.

Tillgångar: Kontant 102: 26; Obligationer och aktier 61.000: —; I fastigheter placerade fondmedel 251.845: 52; I studielånefonden placerade fondmedel 48.000: —; Tillfälliga lån 356: 44; Inteckningslån 20.525: —; På bankräkning 1.086: 51; På sparbanksräkningar 55.731: 81; På postgiro 977: 87; S:t Larsg. 4 5.016: 17; S:t Larsg. 6 A 76.754: 81; S:t Larsg. 6 B 426.974: 54; Resterande hyra och värmeersättning 4.261: 70; Förskott till andre kurator 2.000: —; Skattefordran 126: —; Förskott 40: 75. Summa kronor 954.799: 38.

Skulder: För högt erlagt ränta 112: 50; I fastigheterna placerade fondmedel 251.845: 52; Lån hos Stadshypotekskassan f. S:t Larsg. 6 B 250.000: —; Lån hos Sv. Handelsbanken för S:t Larsg. 6 B 400: —; Reserverade medel f. S:t Larsg. 6 B 5.000: —; Ränteöverskott 295: 03; Donationsrum i S:t Larsg. 6 B 48.960: 76 (Askers härads rum 6.500: —; Donationsrumsfonden 3.824: 44; Oppunda härads rums fond 4.796: —; Arvid Nilssons rum 16.286: 62; Enewald Widebecks rum 6.900: 78; Claes Blums rum 10.652: 92); I förskott och för högt levererade hyror 2.215: —; Nationsfonder 77.039: 06 (Per Perssons fond 51.422: 88; Studentrumsfonden 11.269: 77; Biblioteksfonden 9.343: 07; Hebbes fond 2.096: 99; Cassels fond 1.083: 10; Hembygdsbiblioteksfond 1.110: 48; Sjölanders fond 712: 77); Stipendiefonder 318.701: 19 (Seippels fond 72.032: 10; Freundts fond 40.907: 72; Borgströms fond 21.128: 82; Walmstedts fond 17.944: 90; Enskilda stip.-fonden 18.073: 03; Allm. stip.-fonden 16.108: 87; Widebecks fond 12.807: 74; Norstedts fond 12.531: 68; Hammarstens fond 11.743: 34; Jörgensens fond 11.381: 43; Bagges fond 11.163: 87; V. f. N:s fond nr 1 6.537: 40; V. f. N:s fond nr 2 2.461: 44; V. f. N:s reservfond 2.738: 43; V. f. N:s jubileumsfond 11.104: 03; Wiberbergs fond 9.827: 52; Löfgrens fond 6.500: 07; Marg. Holms fond 6.678: 12; Annells minnesfond 6.182: 63; Consul Perssons och hans dotters med. dr Martha P:son Hennings fond 4.696: 50; Mossbergs fond 3.998: 06; Wahlfisks fond 4.123: 77; Sandqvists fond 3.895: 84; Broms' fond 1.700: 23; Petris fond 2.433: 15); Reserverade medel 230: 32. Summa kronor 954.799: 38.

2. Studielånefondens konto 31 aug. 1949.

Tillgångar: På bankräkning 2.837: 66; Fordringar av låntagare 330.517: 10 (Borgenslån 212.935: 10; Borgensfria lån 6.000: —; Statsgaranterade lån 111.582: —); Räntefordringar 183: 20; Överbetalning av förlagslåneränta 112: 50. Summa kronor 333.650: 46.

Skulder: Lån hos kreditgivare 310.528: 15; Reserverade medel 23.122: 31. Summa kronor 333.650: 46.

3. Andre kurators huvudbok 31 dec. 1949.

Tillgångar: Kontant 950: 22; Postgiro 813: 61; Bank 7.182: 23; Garantilån i Uppsala Studenters kreditkassa 3.593: 55; Förskott till Handlånkassan 5.000: —; Lager av äldre porträttkataloger 1: —; Av 1928 års kataloger 1: —; Av 1937 års kataloger 1: —; Av 1947 års kataloger 1: —; Av äldre sångböcker 1: —; Av 1944 års sångböcker 763: 46; Lager av »Förteckning över nu levande landsmän» 1: —; Inventarier under Andre kurators vård 1: —; Inventarier under Idrottsförmännens och Teaterdirektörens vård 1: —; Lager av kuratorsklubbor 1: —; Utestående fordringar: 1) terminsavgifter 2.554: 85; 2) plikter 256: —; 3) telefonavgifter 523: 65; 4) bidrag till fackelfonden 5: —; 5) veteranernas bidrag till kuratorsarvode 50: —. Summa kronor 21.701: 57.

Skulder: Donationsfonder: Nationsmatrikelfonden 1.654: 05; Nationshistoriefonden 4.885: 96; Fanfonden 280: 44; Porträttfonden 679: 65; Pianofonden 3.263: 71; Fackeltågsfonden 1.000: —; Inspektors inestående honorarium 590: —; Kassareserver: Nationskassan 1.000: —; Resererkassan 1.626: 74; Honorariekassan 1.201: 50; Bibliotekskassan 651: 49; Musikkassan 846: 74; Preparatkassan 1.757: 84; Sommarkursernas konto 694: 27; Beredskapskytttekassan 54: 95; Internationella kassan 1.514: 23. Summa kronor 21.701: 57.

4. Självhjälpsföreningens huvudbok 31 dec. 1949.

Tillgångar: Terminsavgifter 454: —; Ordinarie lån 13.525: —; Handlån 9.402: 51; Handlåneräntor 957: 27; Uppl. Ensk. Bank A.-B. 1.867: 92; Studielånefonden 35.200: 52; Räntefria borgenslån 18.440: —; Kassabehållning 418: 84; Postgiro 1.479: 94. Summa kronor 81.746: —.

Skulder: Grundfonden 18.268: 67; Komminister Jonssons donation 45.037: 33; Räntefria borgenslån 18.440: —. Summa kronor 81.746: —.

In memoriam.

Hans Forsberg.

F. d. justitierådet **Hans Forsberg** avled den 29 april 1949. Född i Älvkarleby 1881, bedrev han sina universitetsstudier i Uppsala såsom medlem av nationen och blev jur. kand. 1906. Han gick den långa tingsvägen tills han efter några års adjunktion i Svea hovrätt och revisionssekreterareförordnanden utnämndes 1927 till häradshövding i Medelpads västra domsaga. Två år senare kallades Hans Forsberg till ledamot av Högsta Domstolen, som han tillhörde till inträdet i pensionsåldern hösten 1948.

Hans Forsbergs livsgärning var helt och hållet ägnad åt rättsskipningen. För domarkallet hade han också de bästa förutsättningar. Med djupa insikter — särskilt inom jorddelningsrätten — förenade han ett välbalanserat omdöme och det sinne för sanning och rätt, som är grunden för rättrådighet i ordets egentliga mening. Han ägde den oskattbara förmågan att, utan förbiseende av detaljerna, snart nog nå fram till sakens kärna. Vid överläggningarna hörde han ej till de mest talföra. Inläggen präglades å andra sidan starkt av eftertanke och ingående prövning. Någon gång kunde han på ett karakteristiskt sätt flamma upp, i röst och åthävor röjande verklig lidelse för vad han ansåg vara rätt och riktigt.

Då Hans Forsberg till sin läggning var blygsam och tillbakadragen, kunde han icke räknas till dem som syntes utåt. Härtill har väl även bidragit den avskildhet, i vilken Högsta Domstolen intill senaste tid verkat. Genom sina vinnande personliga egenskaper förvärvade Hans Forsberg så mycket mera aktning och tillgivenhet inom den krets som stod honom nära i domstolsarbetet. Hans varma blick och hjärtliga leende vittnade tydligt om den godhet som utgjorde hans innersta väsen. Hans Forsberg var emellertid långt ifrån någon världsfrånvärd människa. Det allvar, med vilket han omfattade sin livsuppgift, hindrade honom ingalunda från att hålla sinnena öppna för vad livet eljest bjöd; i vänners lag kunde han slå sig lös och visa prov på ett spelande skämtlygne. Härom kan måhända en eller annan äldre landsman ännu lämna vittnesbörd från den tid då Hans Forsberg deltog i nationslivet.

Harry Guldberg.

Den 22 juni 1949 avled f. d. läroverksadjunkten **Helge Kihlstedt**. Född den 1 november 1880 i Lid, Södermanland, blev han student vid Karolinska läroverket i Örebro 1901 och avlade 1905 en filosofie kandidatexamen, som 1907 breddades genom en efterprovning. Efter att ha gått provår i Göteborg hade han förordnanden i samma stad samt i Ängelholm och utnämndes 1913 till adjunkt (i geografi, historia och modersmålet) vid sin gamla skola, vilken han blev trogen till pensionsålderns inträdande.

Lugn är det ord, som blir nämnt, när Helge Kihlstedt kommer på tal bland kolleger och bland forna elever. Men det har i samband med honom ingen fadd klang. Hans lugn hörde till en människa, som verkligen hade nått fram till något som liknade harmoni. Kanske låg hans kraftkällor i den fina livsnjutningen, i upplevelsen av sådana ting som målarkonstens mästerverk å ena sidan och sommarens växtliv i en västkustträdgård å den andra. I varje fall var hans eget lugn en kraftkälla för andra. Sina elever hjälpte han inte bara genom de skämt som lyste upp lektionerna, utan också genom att, när så tarvades, ställa dem på deras rätta plats, avslöja den bluffande och dämpa den krampaktigt ivrige plugghästen. För sina kolleger, inte minst de yngre, var han en oskattbar tillgång. Han hade alltid råd att vara vänlig, och han visste, hur han skulle vara det utan att tränga sig på. Många arbetsdagar har lysts upp av hans oefterhärmliga bonmots, som lät den tilltalade känna, att han som människa hade värde för Helge Kihlstedt, utan att på något sätt vara föremål för överskattning.

Carl Olof Bergström.

Carl Söderström.

Den 1 juli 1949 avled f. d. häradshövdingen **Carl Söderström**. Han var född i Örebro den 28 januari 1879 och blev student vid Karolinska läroverket i hemstaden den 29 maj 1897. Höstterminen samma år inskrevs han i nationen, vars andre kurator han var från den 1 juni 1901 till den 1 december 1902. Efter avlagd juris utriusque kandidatexamen den 31 januari 1903 satt han ting efter den tidens ordning och tjänstgjorde sedermera några år i olika befattningar i Svea hovrätt. År 1918 blev han vice häradshövding och utnämndes 1921 till häradshövding i Medelsta härads domsaga i Blekinge. Efter sammanslagning mellan denna och den angränsande Östra härads domsaga var han från den 1 januari 1937 häradshövding i den sammanslagna domsagan, som sedermera ytterligare utökades genom Ronneby stads läggande under landsrätt. Under flera år var han tillika krigsdomare i krigsrätten vid Flottans station i Karlskrona m. fl. krigsrätter och ordförande i poliskollegiet i Blekinge län. Hans krafter togos också i anspråk för ett flertal kommunala och liknande uppdrag.

En förnämlig domartyp gick med Carl Söderström ur tiden. Ett klart intellekt, en stark pliktkänsla och en varm kärlek till människorna voro utmärkande drag hos honom. Skicklig organisatör förvaltade han sin domsaga, som med tiden blev allt mera arbetstyngd, på ett föredömligt sätt och sparade aldrig sina krafter. Han blev också där av alla högt aktad och vördad, något som icke minst vid hans avgång från häradshövdingämbetet och vid hans fränfalle tog sig vackra uttryck. För den långa rad av unga jurister, som hos honom fått sin första praktiska utbildning i domarkallet, var han en utmärkt handledare, som

med stort intresse följde deras arbete och frikostigt delade med sig av sin långa och rika erfarenhet.

Med djupa rötter var Carl Söderström fästad vid sin födelsebygd. Han fann sig dock synnerligen väl i den landsända, där han fick huvuddelen av sin mannaålders verksamhet förlagd. Utan tvivel sammanhängde detta i hög grad med att den varma kärlek till naturen, som var ett franträdande drag hos honom, fick rik näring i »Sveriges trädgård». Det har sagts om honom, att han kände den blekingska floran bättre än de flesta.

Efter uppnådd pensionsålder bosatte han sig i Djursholm. Längre blev det honom dock ej förunnat att där njuta sitt otium. En tärande sjukdom blev honom övermäktig. Nu är han borta, men hans ljusa minne lever oförgätligt hos dem som på ett eller annat sätt fått stå honom nära i livet.

Carl Söderström efterlämnade maka — dotter till den för många äldre generationer Örebro-karolinare välkände kyrkoherden i Örebro kontraktsprosten K. E. Edlund — samt sönerna Nils, med. doktor och docent i medicin vid Uppsala universitet, och Carlerik, e. o. assessor i Svea hovrätt.

Tore Strandberg.

Den 1 augusti 1949 insomnade i Stockholm förre generalkonsuln **Johan Lilliehöök**. Han var son till generalmajor Johan Fredrik Lilliehöök och Gerda Virginia Wijk. Han föddes i Stockholm den 29 september 1865. Kom från Örebro läroverk till Uppsala, där han inskrevs i nationen den 19 oktober 1881. Han blev jur. fil. kand. 1884 och jur. kand. 1891. Han var verksam som advokat i Göteborg 1895—1898, varpå han kom in i Göteborgs enskilda bank, där han blev kamrer 1899. Han var verkställande direktör i Göteborgs bank 1903—1911, var generalkonsul i Helsingfors 1911—1917 och i Shanghai 1922—1932. Han var en verksam man; den som skriver detta, minns hans kraftiga och livliga uppträdande på nationen och landskapen, ofta i fejd med sedermera professor Efraim Liljegvist (1865—1941). Han hörde till Verdandi och stod dess arbete nära. Som pensionär bodde han i Stockholm och sysslade bl. a. med översättningar från engelska och tyska. Han sörjdes närmast av maka i andra giftet, född Björck, samt barn i detta och tidigare äktenskap. Han jordfästes i Skogskrematoriet, Heliga Korssets Kapell i Stockholm den 6 augusti i närvaro bl. a. av Finlands minister Gripenberg.

M. J.

Den 16 augusti 1949 kom bud, att läroverksadjunkten **Elias Nystedt** hastigt avlidit.

Den bortgångne var född 1889 i Länna i Södermanland och son till framlidne godsarrendatorn Anders Nystedt och hans hustru f. Norlin. Elias Nystedt påbörjade sina studier i Stockholm men flyttade efter en kort tid till Uppsala, där han inskrevs som student av Södermanlands-Nerikes nation. Han avlade filosofie ämbetsexamen 1918 och var sedan under ett par års tid anställd vid Alnarps trädgårdars försöksverksamhet. Som extralärare tjänstgjorde han under åren 1921—32 i Stora Tuna, Jönköping, Kristinehamn och Alingsås. År 1932 utnämndes han till adjunkt i geografi och biologi vid högre allmänna läroverket i Östersund, där han verkade intill sin bortgång.

Som lärare var Elias Nystedt ett föredöme i plikttröhet och intresse och han ägde förmågan att stimulera sina elever att uppnå goda resultat i de läroämnena, som han representerade. Vid läroverket i Östersund nedlade han ett synnerligen förtjänstfullt arbete vid ordnandet av den biologiska institutionen. Som en av ledarna för Sylfjällsstipendiaterna utträttade han också under flera år mycket till skolungdomens bästa.

Elias Nystedt var en personlighet, som alla hans vänner och bekanta såg upp till och satte värde på. Han var alltid hjälpsam och omtänksam inte bara i förhållandet till de sina utan även gentemot alla dem, som han kom i närmare beröring med. Han ägde en sällsynt förmåga att anpassa sig efter tillfällets miljö. Han kunde uppträda som den borne världsmannen, korrekt men försynt. I glada vänners lag kunde han framstå som den störste humoristen och hans förmåga att göra det trevligt för sin omgivning var imponerande.

Elias Nystedts hem stod öppet för alla, som sökte sig dit, och där kände man sig alltid välkommen. Han var den sanne blomstervännen. Hans trädgårdstappa flödade varje sommar över av blommor av alla slag. Att få driva fram blommor och dekorera med blommor var ett av hans största nöjen. Men han hyste intresse för alla växter och var icke utan framgång en av Östersunds få fruktodlare.

Konsten i alla dess former var Elias Nystedts stora intresse och hobby. Detta satte också sin prägel på det vackra hemmet. Själv målade han gärna och var utbildad och kunnig silversmed och ciselör. Han var styrelsemedlem i Jämtlands läns konstförening. Inom Sällskapet för Jämtländsk konstkultur nedlade han ett uppoffrande arbete. Då det gällde sin skolas förskönande stod Elias Nystedt alltid redo att medverka. Han var också en av de drivande krafterna inom Läroverkets Konstfond och bidrog i hög grad till tillkomsten av läroverkets

frescomålning 1946. Bland andra förtroendeuppdrag må nämnas att han var medlem av Östersunds stads planteringskommitté.

Gunnar Storm.

Gustaf Göthlin.

Professor em. **Gustaf Göthlin** slutade sin levnad den 4 sept. 1949, strax innan han skulle fylla 75 år. Innan han 1939 ingick i emeritus-åldern kunde han se tillbaka på en gagnarik lärargärning, först som laborator i experimentell fysiologi i 11 år och sedan som ordinarie professor i fysiologi vid Uppsala Universitet i 21 år. Han var en värdig efterträdare till Fritiof Holmgren och Hjalmar Öhrvall och ej minst hans egna insatser inom fysiologien bidrog till den ledande ställning han hade inom sin vetenskap i vårt land. Här är ej platsen att orda om Gustaf Göthlins vetenskapliga produktion, men helt säkert kommer hans undersökningar inom nerv- och sinnesfysiologien samt hans vitaminforskningar att länge leva, trots den hastiga utveckling som kännetecknar medicinsk forskning av idag.

Under Gustaf Göthlins tid som lärare i fysiologi har mer än en tredjedel av vårt lands nuvarande läkarkår av honom fått sina första och grundläggande kunskaper i fysiologi, och alla dessa lärjungar kunna vittna om den gedigenhet och exakthet, som karakteriserade hans undervisning. En länge och väl förberedd demonstration av ett experiment kan i den skickligaste undersökarens hand misslyckas, men hände detta någon gång för Gustaf Göthlin, var han förtvivlad och sparade sig aldrig mödan att till nästa föreläsning göra om försöket, även om det

kostade honom många dyrbara och arbetsfyllda timmar. Trots hans kanske något torra framställningskonst hade han dock förmågan att göra fysiologien fängslande för sina elever och han försatt ej möjligheten att entusiasmera för sitt ämne, som ju oftast för de studerande var deras första kontakt med den levande medicinen.

Gustaf Göthlin var en typisk representant för den äldre generationens professorer. Han var högt uppskattad, men en och annan medicine studerande fann honom kanske opersonlig och svårtillgänglig. Den, som dock hade den stora förmånen att få arbeta under hans ledning och därigenom komma i mera intim kontakt med honom, kan vittna om det levande intresse han hade för sina studenter och han gav dem gärna en hjälpande hand i all tysthet. Favorisering var dock för honom ett främmande begrepp och den rättrådighet han visade i minsta sak föreföll kanske någon världsfrämmande.

Gustaf Göthlin var en trågen arbetare på sin institution och syntes mera sällan ute i studentlivet. På nationen var han tyvärr en relativt sällsynt gäst, även om han med stort intresse följde, vad som där hände. Det var dock tyvärr ett alltför ringa antal landsmän, som hade glädjen att komma i närmare kontakt med honom. Det tog tid att lära känna Gustaf Göthlin. Hade man en gång blivit en av hans förtrogna kunde man ej taga miste på hans värme och tillgivenhet. Hans minnesgodhet och intresse för sina forna amanuensers och elevers vidare öden svek aldrig och många av hans forna medhjälpare har säkert under de sista åren av hans levnad med rörelse mottagit hans vänliga rader i samband med översändandet av någon vetenskaplig produktion. Gustaf Göthlin var nämligen under sin levnads höst — så länge hans hälsa stod honom bi — en flitig forskare.

Minnet av vetenskapsmannen, läraren och människan Gustaf Göthlin skall med tacksamhet bevaras.

Sven Kraepelin.

Nationens hedersledamot, en av Sveriges industris mest framträdande ledarepersonligheter, Disponent **Arvid H. Nilsson**, Eskilstuna, gick i höstas bort från sitt verk. Inte blott i sitt eget företag, C. O. Öberg & Co:s Aktiebolag, utan även i industrins och exportens organisationer gjorde sig hans förmåga och viljekraft starkt gällande och han har lämnat ett svårifyllt tomrum efter sig.

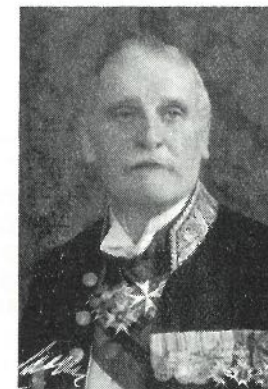
Innerst inne var Arvid Nilsson dock icke bara den till ytan något barske, kraftfulle karlen utan även i hög grad en det goda hjärtats man och en kulturpersonlighet med mångsidiga kunskaper och intres-

sen. Han var ju själv ingen akademiker, men hans livserfarenhet och blick för det väsentliga gjorde att lärdd som olärd, humanist och tekniker, befäl och arbetare alltid gärna lyssnade till hans röst.

Areld.

Arvid H. Nilsson.

Jean-Jacques De Geer.

Den 7 november 1949 avled i Stockholm förste kammarherren friherre **Jean-Jacques De Geer**. Han var son till kaptenen Jacques De Geer och Hedvig Hamilton. Han föddes den 28 oktober 1863 å Stjärnholm, Södermanland, blev student i Nyköping i juni 1882 och inskrevs i nationen i Uppsala den 13 september s. å. År 1891 avlade han kansliexamen och hovrättsexamen år 1894. Han utnämndes 1904 till kammarherre hos Kronprinsessan och 1908 hos Drottning Victoria samt utnämndes 1928 till förste kammarherre. Han var tf. arkivarie vid Kungl. Maj:ts orden från 1913 och ordinarie arkivarie där från 1920. Av styrelsen för Soc. Belgo-Suédoise var han ledamot. Baron De Geer var en synnerligt fin och älskvärd person. Redan i Uppsala blev han en observerad och omtyckt student, och många äro minnena särskilt hos de landsmän, som mötte honom. Han förblev sådan hela livet, och att han mindes kamraterna i skolan, fingo vi erinran om genom hans testamente, där han kommit i håg Nyköpings läroverk med 3 donationer och föreningen Vännerna från Nyköping i Uppsala, vardera å 10.000 kr. Hans statstjänst var till sist aktuarie i Fångvårdsstyrelsen med straffregistret. Han hade ingen nära anhörig men många kusiner och andra släktingar, över vilka han förde särskilda förteckningar. Man överräs-

kades av dessa noggranna förteckningar, men ännu mera imponerades man av hans stora samlingar av porträtt och föremål, som talade om gamla tider och minnesvärda händelser.

Jordfästningen ägde rum den 15 november i Hedvig Eleonora kyrka, varefter kistan fördes till Nyköping för gravsättning i familjegraven. Hans minne skall leva — icke minst hos Nyköpingsstudenterna.

Martin Jansson.

Den 12 januari 1950 avsömnade i Linköping fältläkaren **Ernst Ståhlberg**. Han var son av direktör Lambert Fredrik Ståhlberg och Emilie Amalia Fredga. Ernst Ståhlberg var född i Fors i Södermanland den 26 juli 1876. Han blev student i Nyköping 1896, inskrevs i nationen i Uppsala den 15 september 1896, med. kand. i Stockholm 1902 och med. lic. 1909. Han utnämndes till bataljonsläkare vid Östgöta trängkår 1911. År 1913—1916 var han underläkare vid Andra Livgrenadjärregementet och 1928—1939 vid Livgrenadjärregementet. År 1936 blev han fältläkare i fältläkarekåren och tillhörde från 1939 kårens reserv. År 1917 tjänstgjorde han vid krigssjukhus i Tyskland. Den, som skriver detta, minns Ernst Ståhlberg som en hurtig student med intresse för bl. a. gymnastik.

Närmast sörjdes han av maka och söner. Jordfästningen ägde rum i Linköpings Krematoriekapell den 19 januari 1950.

M. J.

Den 1 februari 1950 bortgick i Stockholm förre revisionskommisariern **Melcher Ahmée**. Han var son till lantbrukaren Anders Petter Ahmée och Fredrique Stråberg och föddes den 6 februari 1861 i Styrestad, Östergötland, men flyttade till Södermanland och blev student i Nyköping i juni 1881. Den 10 juli inskrevs han i Södermanlands-Nerikes Nation i Uppsala. Han blev jur. fil. kand. 1885 och avlade kansliexamen 1890. År 1921 blev han förste revisor i Riksräkenskapsverket, där han slutligen blev revisionskommisarie på riksbokslutbyrån, tills pensionsåldern nåddes 1928. Melcher Ahmée var ogift. Han var friluftsmän och företog långa promenader ända in i det sista. Han var ock med i Uppsala 1 maj 1947 och var den äldsta närvarande landsmannen. Han sörjdes närmast av systerbarn. Jordfästningen ägde rum den 9 februari i Heliga Korssets Kapell, Skogskyrkogården, Stockholm.

M. J.

Nationsgårdens framtid.

Av Jonas L:son Samzelius.

Nationens gård och hus ha varit föremål för flera meddelanden och uppsatser i Majhälsningen. År 1929 lämnades en redogörelse för inköpet av granngården S:t Larsgatan 6, och i samband därmed erinrades om den ursprungliga planen av år 1817 för nationens fastighetsförvärv och dess realiserande år 1874 genom inköpet av Wistrandska gården, S:t Larsgatan 4, samt nationshusets uppförande åren 1896—97. År 1930 redogjordes för en tomtreglering med den nye ägaren till granngården i hörnet av S:t Johannesgatan och Rundelsgränd, varigenom de båda grannarna fingo bättre möjligheter att bebygga sina gårdar. Grannen uppförde året därefter ett nytt hus, S:t Johannesgatan 15. Åren 1936—37 uppförde nationen sitt nya hus, studentbostadsflygeln Arkadien, i hörnet av S:t Johannes- och S:t Larsgatorna. I 1937 och 1938 års årgångar lämnades redogörelser för denna byggnad och diskuterades vissa framtidsplaner för gården i dess helhet.

Själva nationshuset undergick år 1909 den förändringen att ytterligare tre rum inreddes på nationsvinden, som därmed kom att inrymma sex studentrum. Sedan nationen av doktor Martha P:son Henning år 1927 erhållit 5.000 kronor som hjälp till indragning av värmeledning i nationshuset, vidtogs omedelbart denna välkomna förbättring av huset. Under senare delen av 1930-talet fördes en livlig diskussion rörande fullständig ombyggnad av nationshuset. I 1936 års årgång lämnade sedermera rektor Martin Söderman en redogörelse för några av dessa planer. Åren 1940 och 1941 verkställdes en renovering av nationshuset, för vilken korta redogörelser finnas i 1941 och 1942 års årgångar av Majhälsningen. Renoveringen bekostades till allra största delen av medel, som insamlats i vår hembygd.

I detta sammanhang synes det vara riktigt att helt kort erinra om de icke realiserade företag som varit före. På initiativ av sedermera sekreterare Hugo Heyman undersökte man åren 1907 och 1908 möjligheten att i ett hus vid S:t Larsgatan bereda lokal för ett kooperativt matlag av nationsmedlemmar. Efter prövning av olika förslag skrinlades ärendet. Då granngården i hörnet av Järnbrogatan och Rundelsgränd år 1918 var till salu reflekterade nationen allvarligt på att för-

värva gården men ansåg sig på grund av priset böra avstå. Den förre ägaren till granngården i hörnet av S:t Johannesgatan och Rundelsgränd hade på 1920-talet lovat att låta nationen få inkomma med inköpsanbud, därest fråga skulle uppstå om gårdens försäljning. Emellertid visade det sig sedan, att hon glömt detta, och att gården övergått till ny ägare. Denne lät emellertid nationen få tillfälle att förvärva gården till ett högre pris. Nationen ansåg sig emellertid böra avstå härifrån och nöja sig med den gränsreglering, som ovan omtalats. Våren 1939 beredde sig nationen på att riva »Carthago» för att utefter S:t Larsgatan kunna uppföra ett hus med studentrum och en del nationslokaler, varigenom nationshuset bättre skulle kunna utnyttjas. Hösten 1939 kom emellertid kriget och denna del av byggnadsplanerna skrinlades medan man nöjde sig med den renovering av nationshuset, som ovan omtalats.

Sedan kriget nu är slut, har man då och då ventilerat den sist berörda frågan. En och annan har nog också under årens lopp tagit fram 1937 års årgång av Majhälsningen och sett på principskisserna i denna. Enligt stadsplanen har nationen större byggnadsrätt i hörnet av Järnbrö- och S:t Larsgatorna än som synes av skisserna, men om denna rätt helt skall utnyttjas, uppstå många svåra frågor att lösa. På grund av tillbyggnadens betydelse för erhållande av ökade nationsutrymmen kommer det att bli nödvändigt att upptaga dessa frågor till ingående diskussion. Den kan komma förr än man tidigare trodde, sedan regeringen i proposition nr 99 till årets riksdag föreslagit vissa student-sociala åtgärder. Av allt att döma kan man vänta att riksdagen kommer att fatta beslut i huvudsak enligt propositionen.

I denna föreslås införande av studielån med statlig kreditgaranti för studerande vid universitet och högskolor. Därjämte framlägges förslag rörande formerna för en statlig subvention till uppförande av studentbostadshus.

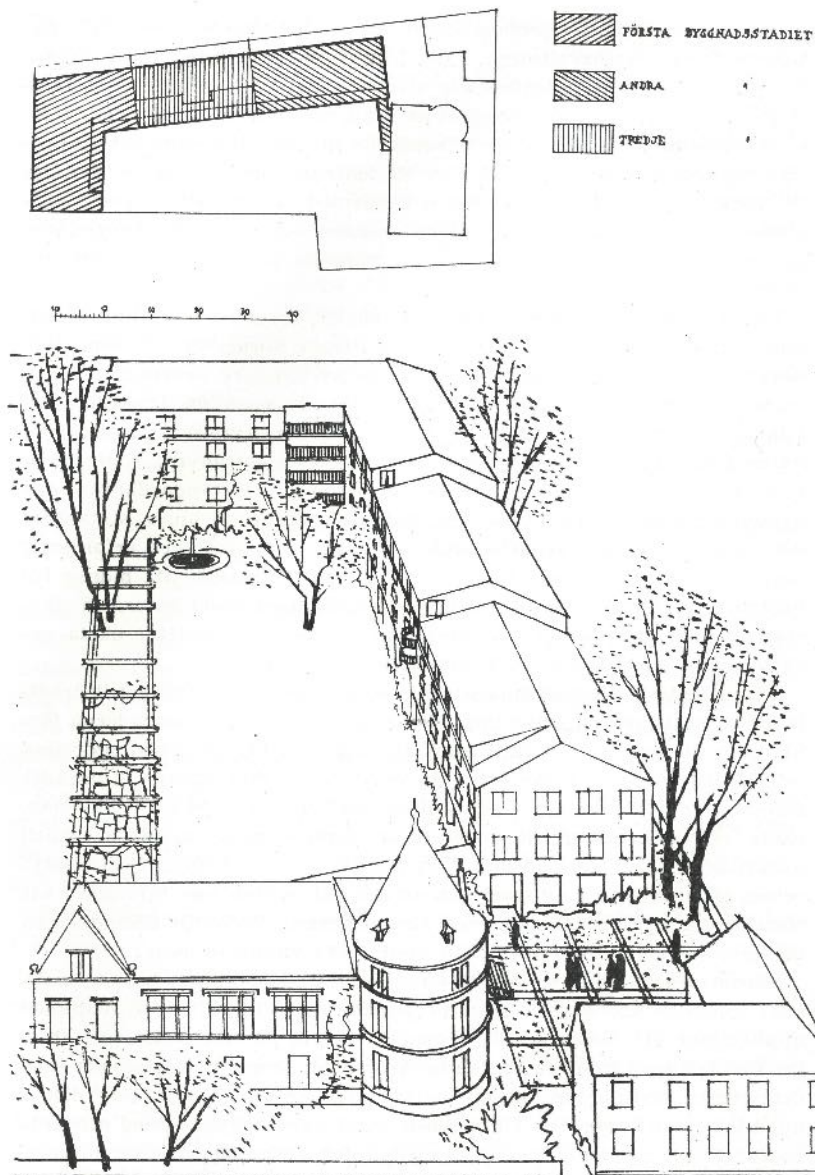
På den förra delen av propositionen skall jag icke ingå närmare här. I förbigående må blott nämnas att ett genomförande av denna torde komma att betyda, att studentkårernas kreditkassor och nationernas studielånefonder icke längre få samma betydelse som nu för studenternas studiekredit. Prövningen av ansökningar av statsgaranterade studielån kommer att tills vidare övertagas av stadsstipendienämnderna och utlämnandet och förvaltningen av lånen av de banker som förklara sig villiga härtill. Visserligen kunna även kreditkassorna och studielånefonderna åtaga sig kreditgivning och låneförvaltning, men det torde knappast bli lösningsbara för dem, enär de ju måste bedriva sin rörelse med inlånat kapital.

Den senare delen av propositionen har ett betydande intresse för nationens fastighetsförvaltning. I det till grund för propositionen liggande betänkandet av Studentsociala utredningen (S. O. U. 1948: 42) fastslogs ånyo det trängande behovet av studentrum alldeles oavsett de sociala synpunkterna. Samtidigt framhölls att staten genom ett förnuftigt engångsstöd till byggandet av studentrum kunde effektivt bidra till förbilligandet av studietiden och därmed minska sina egna årliga studentsociala utgifter. Statsrådet ansluter sig till dessa synpunkter liksom också till utredningens förslag rörande beräkningens storlek.

Vid beräkningen har man först att skaffa fram en noggrann utredning rörande vid låneansökningstiden gällande **normalhyra** i respektive kårort. Därefter beräknas på grundval av tidigare erfarenheter och framlagda förslag en **normalstandard** för de enskilda lägenheterna, vilken sedermera fastställs av Kungl. Bostadsstyrelsen. I samband härmed fastställs också för varje kårort en **standardhyra**. Enligt propositionen bör staten träda emellan så mycket, att standardhyran icke överstiger normalhyran. För den statliga medverkan anser statsrådet det vara rimligt att vederbörande kommun tillhandahåller erforderlig tomtmark utan kostnad. Vidare förutsätter statsrådet, att bidrag till kostnaderna för inventarier i studentbostadshusen skola anvisas å riksstaten under driftsbudgeten. Respektive företag förutsätts skola avsetta medel tillräckliga för förnyelse av inventarierna.

För att studentbostadshusen skola kunna komma i fråga till erhållande av statliga tertiärlån upp till 100 % av byggnadskostnaderna förklarades de redan i fjol vara allmännyttiga företag enligt kungörelsen nr 587/1948 om tertiärlån och tilläggsån för flerfamiljhus. Statsrådet föreslår nu, att erforderlig subvention skall utgå i form av tilläggsån, ränte- och amorteringsfria under 10 år, varefter prövning om eventuell avskrivning skall verkställas. Lånen utlämnas av Kungl. Bostadsstyrelsen efter prövning av storleken av den subvention som tarvas för att standardhyran skall bli lika med normalhyran. Nedanför tilläggslånen belägna sekundär- och primärlån upptagas i vanlig ordning.

Såsom redan nämnts, är det antagligt, att riksdagens beslut knappast kommer att avvika från propositionen. Vid sådant förhållande uppkommer ett helt nytt läge med avseende på nationens fastighet. De förvärv som tidigare omtalats, äro sedan länge sammanförda med den gamla fastigheten till en enda tomt. Förmodligen måste denna nu delas i två, varav en i huvudsak skall vara bebyggd med studentbostäder och mindre lägenheter, medan den andra utgöres av nationshuset och dess eventuella tillbyggnad, vilken dock må kunna få erövra någon plats även i studentbostadslängan, t. ex. i botten- eller källar-

Skiss 1937 av arkitekt Artur von Schmalensee.

våningen. Att fastställa var den eventuella tomtragrnsen bäst bör gå, blir inte så lätt. Dessförinnan måste man ju ha klart för sig hur den blivande nationshustomten bör vara bebyggd. Därmed är man inne i ett helt komplex av gamla kända frågor, men måste samtidigt se till, att man följer med sin tid och tar hänsyn till nya behov och synpunkter. Att här gå närmare in på dem torde knappast vara lämpligt.

Både i fråga om studentbostadslängan och nationshustomten måste nationen göra särskilda framställningar om ekonomiskt stöd. Vad den förra beträffar förutsätter statsrådet, att vederbörande kommun, i detta fall Uppsala stad, ställer mark till förfogande. Det blir i vårt ärende fråga om att göra vad vi i bokföringen kalla S:t Larsgatan 6 A:s konto skuldfritt, d. v. s. en insats från stadens sida på ett belopp av 76.500 kr. eller något liknande. Beloppet kan icke fixeras närmare, förrän man vet vad realisationsvärdet är på fastighetens byggnader och var tomtragrnsen skall gå.

Vad beträffar nationshuset kan det icke om- eller tillbyggas, utan att medel härtill kunna anskaffas. I närvarande tider är det ingen lätt uppgift att ge sig in på sådana företag. Jag anser det icke heller lämpligt att här hänge mig åt några spekulationer. Men för att få en bild av varifrån man bör söka ekonomiskt stöd för nationens verksamhet kan det i detta sammanhang vara av värde att veta, från vilka delar av vår hembygd landsmännen komma hit. Genom förste kurators försorg har jag mottagit följande sammanställning av uppgifterna om vid vilka läroverk i hembygden de tio sista årens recentiorer avlagt sin studentexamen:

Strängnäs	39	Örebro	144
Nyköping	55	Eskilstuna	43
Södertälje	26	Solbacka	12
Saltsjöbaden	7		

Huru som helst blir det tydligen angeläget att fortsätta de diskussioner, varom här erinrats. Måhända kan vår nation liksom andra få stöd från de städer i hembygden, varifrån studenterna komma hit.

Sörmlänningar och nerikingar vid akademien i Greifswald 1595—1815.

Av Bengt Löw.

Genom sitt fördelaktiga läge vid tyska Östersjökusten blev Greifswalds akademi ända från dess grundläggning år 1456 en naturlig studiemiljö för svenska studenter. Dess närmaste granne och alma mater, Rostock,^{1*} har visserligen spelat en mycket större roll i den svenska peregrinationens historia, men Greifswalds betydelse är ej oväsentlig.²

Redan under universitetets första år immatrikulerades elva svenskar, däribland en sörmlänning, »Helligo de Stregnis de Swecia»,³ och sedan finna vi under resten av 1400-talet och hela 1500-talet ett ej ringa antal svenska studenter, som hamnat i Greifswald, ofta på väg till eller från kontinentens övriga högskolor.

Vid Uppsala universitets återupprättande år 1595 ändrades förutsättningarna för de svenska studenternas högre studier, även om det tog en viss tid, innan denna bildningshärd kunde taga upp tävlan med andra akademier. För de tyska universiteten blev emellertid trettioåriga kriget en hård prövning, som också träffade Greifswald,⁴ framför allt sedan de kejserliga trupperna år 1627 besatt staden.⁵ En viss återhämtning skedde under 1630-talet, men år 1638 finna vi endast några få nyinskrivna — det år, då svenskarna fingo fast fot i staden. Nästa decennium konsolideras svenskarnas ställning och samtidigt även akademiens, så att år 1647 kan uppvisa det största antalet nyinskrivna (218), sedan dess instiftande. Nu börja också de svenska studenterna alltmera utnyttja Greifswalds studiemöjligheter, och åren 1647—49 immatrikulerades sammanlagt 42 svenskar.⁶ 1650-talet redovisar nästan dubbelt så många (77 sv.)⁷ trots en lakun år 1656 på grund av svensk-danska kriget.

Ett alldeles nytt ansikte har den svenska rekryteringen under 1660-talet. Detta fenomen är en följd av krigets utgång, ty nu utgöres de svenska studenternas huvuddel⁸ av representanter för de forna danska provinserna.⁹ Denna tillströmning upphörde emellertid lika snabbt

*) Not hänvisar till s. 46—50. — Siffrorna inom () hänvisar till såväl matrikel, s. 50—57, som matrikelns kommentar, s. 57—62.

igen, då universitetet i Lund började sin verksamhet år 1668. Under de följande årtiondena av seklet var universitetets dragningskraft på de svenska studenterna alltmer i avtagande,¹⁰ liksom den svenska regeringens intresse för akademiens verksamhet.

Nationsliv och pennalism¹¹ äro vid universiteten under den tidigare hälften av 1600-talet nära förbundna med varandra och ständigt föremål för uppmärksamhet från överheten. Då tendenser till mera organiserade studentföreningar framträdde i Greifswald under 1640-talet, äro universitetsmyndigheterna genast lyhörda och utfärda förbud mot den tillämnade organisationen. Den enda källan till vår kännedom om denna egenartade sammanslutning är rektorsmandatet av den 5 juli 1641.¹² För universitetsmyndigheterna voro alla »secretæ machinationes, conspirationes, rebelliones, seditiones aliæque funestæ factiones» en styggelse, som kunde komma att medföra mycken oro. Denna motbudande och nu avslöjade företeelses namn hade man uppfattat som »respublica» eller »societas», och klarhet i saken erhöles genom berättelser och erkännanden av de ledande.

Upprinnelsen till det onda var, att några studenter i sommarens händelsefattiga tid hade samlats och diskuterat, huruvida icke sammanhållningen bland dem på något sätt kunde stärkas. Då detta syntes praktiskt kunna förverkligas, organiserades en styrelse, »magistratus», där ledningen, för undvikande av maktmissbruk, skulle regelbundet växla; högt föredöme var den romerska republiken.¹³ För att de studerande — med sina många skiftande typer och tänkesätt — skulle ha en lagbunden ordning att följa, med möjlighet för var och en att hävda sin rätt, stiftades en tolv-tavellag, som varje medlem var skyldig att lyda och vilken vid överträdelse stadgade böter. Två pennaler, »neophyti», skulle dagligen stå styresmännen, »directores» eller »fisciales», till förfogande; de hade att anmäla namnen på de nykomna studenterna, att verkställa sina förmäns befallningar, rapportera straffbara förseelser osv. Den nyanlände skulle efter förmåga betala ett »honorarium», men fick ej före nästa termins början eftersträva en students rättigheter; dessutom hade han att under ett år nöja sig med en lägre plats, »subsellium», i kyrkan. Bärandet av värja och vapen var likaledes förbjudet under ett år, medan fjäder i hatten tilläts först efter ett år och en månad. Som lagarnas väktare fungerade två ämbetsmän, »consules» eller »fisciales», vilka hade att tillse att dessa efterlevdes. De voro befullmäktigade att sammankalla nationsmedlemmarna, de förvaltade kassan, de utmätte straff för förseelser och styrde och ställde överhuvud i allas namn.

Över denna studentförening gjuter nu mandatet sin galla och ironi.¹⁴ Universitetsmyndigheterna voro dock mest benägna att le åt tilltaget

men hotade med relegation, om ej mandatet respekterades. Efter dessas ingripande är denna studentsammanslutning också spårlost försvunnen. Myndigheterna hade handlat raskt och kvävt den snarast studentikosa föreningen, innan den fått någon betydelse; som nationsbildning kan den knappast uppfattas.

I det närbelägna Rostock blomstrade nationslivet,¹⁵ medan Greifswalds universitet synes vara oberört därav under fortsättningen av 1640-talet. Ett latent intresse fanns säkerligen, men först omkr. år 1648 med det stigande antalet studenter vid akademien uppstod naturliga förutsättningar för ett nationsväsen.¹⁶ Allt flera svenska studenter började frekventera det nya svenska universitetet, och inte minst bland sörmlänningar och nerikingar är det ökade antalet under 1640-talet märkbart.¹⁷ Svenska studenter omnämns i universitetsprotokollen från år 1647 och sedan ett decennium framåt. Under sådana förhållanden är det därför icke överraskande, att nationalitetsmotsättningarna togo sig uttryck i sammanslutningar av studentnations karaktär. Det tidigaste skedet i denna utveckling är höljt i dunkel, men förmodligen ha de tyska studenterna känt trycket störst och därför varit de första att organisera sig.¹⁸

Direkt bevis för en nationsbildning¹⁹ ha vi först år 1651,²⁰ då Adolf Marsin (Revaliensis)²¹ relegerades på två år med anledning av smädelser mot den svenska nationen, »nationem Suecicam».²² De svenska studenterna voro dock ej nöjda med detta straff; några av dem hade djärvheten att »nomine magistrorum et studiosorum nationis Suecæ» anklaga professorerna för hemligt samspel med de tyska studenterna i det avdömda målet mellan svensken Daniel Bagge²³ och Adolf Marsin, vilka anklagelser t. o. m. framfördes till de svenska myndigheterna. Som ytterligare bränsle på elden utslungades från svenskt studenthåll mot vissa professorer beskyllningar för oduglighet. Den skyldige till dessa äreröriga tillvitelser kunde dock icke ertappas, varför det akademiska konsistoriet fann för gott att intaga en upphöjd position och anförtrö åt Gud som en rättvis bestraffare att näpsa brottslingen.²⁴

Den tyska nationen i Greifswald kan direkt beläggas år 1652 som »Societas Germana», då den hyllar några landsmän med en dikt vid deras promotion till jur. utr. doktorer den 10 aug. 1652.²⁵ Ännu en gång visade nationen prov på litterär förmåga, då den år 1657 i bunden form skyndar sig att hylla den siste hertigens av Pommern syster, hertiginnan Anna von Croy, vid hennes besök i Greifswald;²⁶ ett högst passande tillfälle att ge uttryck för samhörighetskänslan med denna landsdels förflutna. Nationens sigill från just detta år bär den dubbelbottnade devisen: »Unitate fortior». Också andra mera ordinära livsytringar komma till synes. Även om icke de svenska och

tyska nationerna utpekats i mandatet av den 9 dec. 1655,²⁷ äro ordalagen nog tydliga för att medge en tolkning av dem i denna riktning.²⁸

Under läsåret 1657—58 hade flera (tyska) studenter relegerats, med stor sannolikhet på grund av pennialism, »delicta satis enormia». Den tyska nationen tog sig an landsmännens sak, och år 1659 utkämpades en våldsamt strid med de akademiska myndigheterna. Disciplinerat och taktiskt gingo studenterna till aktion.²⁹ Först bearbetades opinionen i periferien. Vid grannuniversitetet utspriddes de mest oförmånliga rykten om professorernas uppträdande: studenterna behandlades som betjänter, privilegierna förtrampades, och varje spår av akademisk frihet var försvunnet, då det t. o. m. hotats med åtgärder från de civila myndigheterna. Följden blev också, att frekvensen märkbart sjönk;³⁰ även från Greifswald närgränsande orter sökte man sig till andra akademier. Allt såg dock ut att bli lugnt igen, då en regeringskommission framträdde och infortrade från den tyska nationen dess böcker, matrikel och sigill. Denna åtgärd uppfattades av de tyska studenterna endast på ett sätt, såsom ett hot mot deras förening och det pennialistiska systemet. Som svar på denna utmaning påverkades pennialerna av de äldre studenterna att bege sig till andra universitet för att absolvera pennialåret. Rektor lyckades dock genom vissa eftergifter lugna de yngre studenterna, icke minst genom löfte att pennialisten skulle tolereras, blott dess mest motbjudande yttringar försvunno. De äldre däremot fortsatte att underblåsa missnöjet och höllo oron vid makt. Rektor såg sig därför nödsakad att kalla nationen in corpore inför det akademiska konsistoriet. Studenterna uppmanades att beakta den fara, som låg i deras hårdnackade trots, men utlovades samtidigt absolution — om de erkände sin skuld och gjorde avbön samt genom handslag utfäste sig att iakttaga hörsamhet och aktning för de akademiska lagarna. Mer än ett skriftligt erkännande av tillbörlig lydnad för de akademiska myndigheterna ville nationen dock icke lämna, och vidare begärdes amnesti för det som passerat. Efter ingripande av regeringskommissionen gick konsistoriet in på studenternas villkor, och nationsföreningen tilläts åter — till gagnet men ej till namnet. Till slut ingicks fred genom att »societas» skriftligen erkände sin lydnadsplikt. Hela denna strid, av rektor betecknad som en tragikomedi, fördes i den tyska nationens namn, trots att fredsakten undertecknades av »concilium academicum» och »universus coetus studiosorum».³¹

Så följde ett par år, då studenterna fingo sköta sina angelägenheter utan inblandning, tills ett edikt av den 26 mars 1662,³² utfärdat av den svenske generalguvernören i Pommern, Karl Gustav Wrangel, rev sönder alla illusioner om rätten för »die Deutsche Societät oder Nation» att sitta i orubbat bo, och denna »National Societät» upphävdes, sam-

tidigt som sigill, matriklar, fiscus och övrig egendom sekvesterades. Ediktet vänder sig också mot pennialismen, »roten och upphovet till allt brottsligt elände», och därför nu strängeligen förbjuden. Karakteristiken av den tyska nationen som hemfallen åt yppighet, lättsinne, ohörsamhet, frosseri och lättja gjorde förvisso detta förbud fullt berättigat; givna anledningar saknades tydligen ej. Till ytterligare förstärkning av dessa i sig själva så klara ord utfärdade rektor ett mandat den 30 mars 1662,³³ vilket i mera akademiska vändningar framställde professorernas syn på nationsväsendet, »hanc Satanæ larvam». Samtidigt infördes i konstitutionerna en passus, som stadfäste ediktets innebörd, varigenom all pennialism samt alla scoristiska aktioner förbjödos och därmed även alla föreningar, där sådant oskick kunde bedrivas.

Så lätt gick det dock ej att kväva alla pennialistiska och korporativa tendenser, då dessa nu hade hunnit rota sig i studentlivet. Vi veta från Rostock, att ett edikt från den 7 mars 1662 av samma innehåll som ovannämnda Greifswald-mandat icke hade annan verkan än att strax därefter en pommersk nationsförening uppträder, snart följd av andra.³⁴ En viss belysning över nationsväsendets fortlevande i Greifswald ger en skrivelse från år 1655, sänd från akademien i Greifswald till Rostock. Anledningen var egenartad men visar den starka ställning, som pennialismen hade i studenternas medvetande: man var rädd för att ej anses som sann student, om man ej blivit deponerad och absolverad på gammalt hederligt vis, då man nu hört att dessa seder återupptagits vid andra universitet; därför ville universitetsmyndigheterna i Greifswald efterhöra, hur situationen tedde sig i Rostock.

Dessa i det fördolda verkande krafter kommo år 1678 till uttryck i Greifswald, då en »Societas³⁵ Germanica»³⁶ trädde fram i ljuset. Några andra spår av dess existens ha vi ej utöver de stadgar³⁷ som nationen antog den 6 april s. å., mitt under kriget mellan Sverige och Brandenburg, men deras livfulla avfattning verkar nog så upplevd. Motivet för denna studentförening var det bästa, att uppfostra de från olika skolor och landskap kommande unga studenterna, så att de akademiska lagarna och förordningarna efterlevdes, och dessutom att företräda studenternas egna intressen. »Sit nobis una mens et unus in uno corpore spiritus, quem nutriat virtus, honestas et concordia!» Detta är den sanna nationsidén, renad från allt pennialistiskt slagg.

Stadgarnas paragrafer röra sig kring fyra centrala sammanhang: seniorerna, medlemmarna, kassan och stadgarna.

Seniorerna skola vara två, den ene, kallad »patricius», från Pommern, den andre »utlänning». Dessa skulle byta av varandra efter en månad som ledare för nationens öden, och de ägde ensamma rätt att sammankalla medlemmarna till konvent; endast i händelse av en allvarigare

konflikt mellan medlemmarna och seniorerna eller vid hindrande skyldskap skulle den till åren äldste junioren vara sammankallande. Smärre angelägenheter äga seniorerna i samråd med två ansedda medlemmar att ordna; viktiga saker skall däremot konventet avgöra. Vad seniorerna föreslå, skola de övriga biträda, så framt det ej strider mot de akademiska lagarna, det allmänna bästa eller föreningens intressen. Likaså tillhörde det den fungerande seniors skyldigheter att föra medlemsmatrikel. I händelse av att en senior avginge från sitt ämbete, skulle en ny utses inom två månader. Som tack för offer av tid och pengar erhöll den avgående senioren — en ej alltför dyr bok!

Efter några inledande ord om nödvändigheten att slipa av nykomlingarna deras odygder, uppmanas novitien att genast anmäla sig hos endera av seniorerna och i fortsättningen uppföra sig anständigt och på akademiskt vis. Vid konvent och begravingar skall medlemmen, vid vite av ½ Gulden, vara närvarande, om han icke av särskild anledning är förhindrad. Varje av seniorerna utdelat uppdrag, som icke är stötande för god sed, skall utan vägran utföras. Alla medlemmar ha samma rättigheter, dock skola de yngre beflita sig om ett anständigt uppträdande mot de äldre och vid de allmänna konventen först höra de äldres åsikt. Den som obstruerar och ej följer stadgarna straffas och kan t. o. m. uteslutas ur korporationen. Gifva eller borgerligt rangerade personer kunna blott med särskilt tillstånd tillhöra »societas».

Om en förening skall kunna verka, fordras en kassa — med denna sats inledes kapitlet om »fiscus» eller »ærarium». För att man vid tillfälliga utgifter, det kan gälla tryckning av någon dikt (i nationens namn), hjälp åt fattiga landsmän e. d., ej alltid skall behöva lita till uppbörd hos medlemmarna, stadgas inom ramen för akademiens konstitutioner vissa föreskrifter. Var och en som inskrives vid akademien har att efter sin förmåga ge ett bidrag till »fiscus»; dess storlek skall då antecknas bredvid givarrens namn i matrikeln. Även bötespengar och andra inkomster tillflyta kassan. Förvaltningen av kassan sköttes av två »fiscuales», vilkas ålder, vandel och erudition gjorde dem lämpliga härtill; den ene av dem skulle alltid vara »patricius». Ingen student hade rätt att låna ur kassan utan medgivande från hela konventet och mot erläggande av pant till samma värde. Ledde detta lånesystem till förlust, voro fiskalerna ansvariga; togo dessa privata handlån ur kassan, blev straffet tredubbel återbetalning. Vid understöd åt fattiga eller andra speciella utgifter, hade konventet att fastställa anslagets storlek. Fiskalen skulle alltid vara beredd att avlägga räkenskap, varvid två äldre medlemmar tillsammans med båda eller den ene av seniorerna hade att revidera kassan. Om seniorerna eller fiskalerna tilldelat en

medlem bestraffning, skulle saken slutgiltigt avgöras inför konventet, som efter att ha åhört den anklagades försvar fällde domen. På det att ingen måtte kunna åberopa sig på okunnighet om dessa stadgar, skulle de 3 å 4 gånger årligen av den sist inskrivne uppläsas för alla medlemmar.

Dessa stadgar är det första och sista till eftervärlden bevarade livs-tecknet från denna nationsbildning. Därefter dröjer det ända till 1800-talets början, innan liknande organisationer uppträda.³⁸

Vi veta ej mycket om de sörmländska och nerikingska studenternas relationer till Greifswald-akademien under detta första skede. Till dominerande antal utgjordes de peregrinerande av teologer,³⁹ vilkas vistelse där ej vållade de svenska kyrkliga myndigheterna några svårare dogmatiska bekymmer.⁴⁰ I vissa fall är det dock lätt att peka på orsaken till studiernas förläggande hit. Petrus Brommius (6) och Chr. Bergman (4) passade på att under tjänstgöring i Tyskland öka sina kunskaper. Ericus Halmenius (16) följde som preceptor två bröder Lillie, vilkas fader hade starka, såväl ekonomiska som administrativa, intressen i Pommern; det sistnämnda förhållandet gällde även i hög grad för bröderna Lillieström (23—26) och Stiernflycht (36—38) samt E. von Fitinghoff (11). En naturlig dragning till Tyskland på grund av faderns börd påverkade säkerligen D. Osterburg (29), kanske också en anledning för G. Müller (28). En liten personlig glimt av en students bekymmer långt borta från hembygden ge oss slutligen några rader i ett brev från prof. Abraham Battus, som via akademiens prokansler J. N. Lillieström och biskop Joh. Matthiæ i Strängnäs kräver den försumlige gäldenären, skolrektorn Antonius Heslerus (18) i Örebro, på dennes skuld av 66 imperiales.⁴¹

Under 1700-talet levde universitetet i Greifswald ett stilla och provinssiellt liv och hade en undångömd tillvaro vid sidan av den allmänna kulturella och politiska utvecklingen; det är framför allt som intellektuellt centrum för Pommern, som akademien gör en insats under detta århundrade. Även om krigshändelserna i början, mitten och slutet av denna period vållade dess verksamhet avbräck, gick utvecklingen till det bättre, så att man år 1750 t. o. m. kunde taga ett nytt och ståtligt universitetshus i besittning. Att huset dock var byggt på lösan sand, därom berättar Uppsala-akademikern Jonas Apelblad från sitt besök i Greifswald (aug. 1755): »Universitet är till rop och anseende ibland de sämsta i Tyskland. De Studerandes antal håller sig emellan 30 och 50 personer. Af dem äro en stor del Swenskar, som här söka en lätt och skyndsam väg till så kallade Academiska heder; de öfriga äro mest sådane som komma och fara från det ena stället till ett annat. De gamle Academierne lida wäl mycket öfweralt af de nyare, som alltid

tycks wara de bästa, ehuru man på stället ofta öfvertygas om wederspelet men så tror jag likwäl, att denna mäst aftagit.»⁴² En bidragande orsak till den dåliga frekvensen påtalar Apelblad, då han nämner den studerande ungdomens lust att besöka andra tyska universitet, såsom Halle, Jena och Göttingen, »derifrån de oftast hemkomma med förderfwad helsa och toma hufwuden». Som ett efterföljansvärt exempel framstod för honom den preussiska regeringens förbud för studenter inom dess intressesfär att studera vid främmande högskolor. En påminnelse om sin existens kunde akademien emellertid ge den lärda världen, då dess 300-åriga jubelfest firades under solenna former år 1756. Den svenska regeringen visade ett positivt intresse, som tog sig uttryck i flera visitationskommissioners arbete på en standardhöjning.⁴³ Över en viss gräns i fråga om rekryteringen fanns dock ringa möjlighet att komma. Sedermera prof. i Greifswald Jacob Wallenius rapporterar⁴⁴ till C. C. Gjörwell år 1785, att »den Svenska Nationen börjar alt mera tiltaga och har äfven et hedrande Kännemärke på sig. Antalet af Studerande är ej stort; man kan taga det öfver hufvud till 60».⁴⁵

Dock verkade i Greifswald under detta sekel flera framstående lärare, såsom den stridbare teologen och pietistbekämparen Johan Fr. Mayer⁴⁶ på Karl XII:s tid, juristerna-historikerna Aug. Balthasar och Johan C. Dähnert,⁴⁷ vilka vid seklets mitt gjorde en betydelsefull insats som kontaktmän mellan svenskt och tyskt, och under akademiens sista svenska tid sådana namn som Fr. Rühs⁴⁸ och Ernst Moritz Arndt.⁴⁹ Till undervisningen knöts efter hand allt flera svenska vetenskapsmän, framför allt filologer⁵⁰ och matematiker. Bland dessa var sörmlänningen G. S. Tillberg (94), vilken började som klassisk filolog och slutade som matematiker — en illustration av de små förhållandena och den därav framtvungade långt gående hushållningen av tillgänglig lärarpersonal, liksom också av hans mångsidighet. Han verkade vid akademien även under den nya regimen och avled som dess äldste så sent som 1859. Nerikingen A. Hultén utnämndes år 1792 till astronomie prof. men lämnade Pommern vid den franska ockupationen 1807 och erhöi i stället en Uppsala-professur i teologi. Ännu en sörmlänning, Hans Thunman (92), nådde till de akademiska höjderna. På åtta år gick hans karriär från novitie i Uppsala, via magister i Greifswald, till en professur i elokvens vid universitetet i Halle. Men lika snabbt som hans stjärna tänts, slocknade den, då han dog endast sex år där-efter.

En särskild dragningskraft hade akademien på de rikssvenska studenterna, både på dem som begävo sig dit i allvarligt uppsåt och på dem som vandrade den breda akademiska vägen. Ty i ett bestämt hänseende intog Greifswald-akademien under 1700-talet en särställning

bland det svenska rikets högskolor — lättheten att där förvärva akademisk grad, särskilt fil. mag.⁵¹ Framför allt under den senare hälften av seklet visa berörda parter, vilken irritation det väckte, då Kungl. Maj:t, akademierna i Lund och Uppsala samt Collegium Medicum göra upprepade försök att hejda nivelleringen. Den divergerande uppfattningen om den akademiska hederns värde bottnade i Greifswalds gamla konstitutionella rätt att utan vanliga kompetensprov graduera enligt gottfinnande, och detta förhållande gjorde det svårt att få någon rättsida på saken.

Det var ingen tillfällighet att alarm först slogs i Lund, där det korta avståndet mellan högskolorna nästan inbjöd till att följa minsta motståndets lag. Enär år 1750 provocerande många och obehöriga lundensare⁵² graderats i Greifswald klagade Lunda-akademiens kansler hos regeringen. Denna svarade med att beordra alla, som tagit akademisk grad utomlands, att vid hemkomsten prövas av filosofiska fakulteten vid deras gamla universitet, en bestämmelse som av prästeståndet uppfattades som en chikan, varför den upphävdes redan 1752. En bidragande orsak till den pommerska akademiens popularitet var den numerus clausus, som reglerade antalet promovendi vid universiteten i Sverige. Fick man ej rum,⁵³ var det endast att begiva sig till Greifswald, där man efter en kort sejour erhöi det eftersträfvade magisterdiplomet.⁵⁴ Filosofiska fakulteten i Uppsala sökte år 1755 hejda denna akademiska inflation, då den föreslog åtgärder att även i Greifswald endast tillåta graduering av ett bestämt antal. Men ingen indignation synes ha hjälpt, och professorerna i Greifswald fortsatte med sin hantering som om ingenting hänt. Nu var också allt väl tillrättalagt för ett enkelt förvärvande av den eftersträfvade magistergraden,⁵⁵ då man t. o. m. kunde »utan alla aflagda prof af någon lärdom, frånvarande,⁵⁶ allenast uppnå dess ärelystna requisition och behag få sig magisterbrev och titel tillskickade» och för detta betala en summa pengar, vilka akademien hade stort behov av. År 1764 hade man emellertid fått nog av detta system, och det stadgades, att de svenskar som ämnade taga graden i Greifswald, skulle ha samma kompetens⁵⁷ som övriga svenska promovendi i Sverige.⁵⁸ Nu hade även prästeståndet ändrat mening och önskade efterprövning av de prästkandidater, som begagnade sig av Greifswalds fördelaktiga studieordning, där kandidatexamen av en samtida karakteriserades som »barnlek och bachanalier». Hela denna halvsekelgamla diskussion avslutades år 1796, då Greifswald erhöi tillstånd att årligen promovera tio infödda svenskar — samtidigt som Uppsala vart tredje år graduerade femtio studenter — detta med samma rättigheter som de i Sverige graduerade.⁵⁹

De flesta sörmlänningar och nerikingar, (52 av 63), vilka under ske-

det 1701—1815 utnyttjade Greifswald-akademiens lättsinniga handhavande av de akademiska värdigheterna, promoverades.⁶⁰ På allvar sätter gradpasseringen in under 1750-talet, alltså vid samma tid som oppositionen mot systemet börjar göra sig gällande.⁶¹

En egendomlighet med dessa promotioner var ju, att man kunde sitta i hembygden och plötsligt undfå den apolliniska gåvan. Detta klientel⁶² bestod huvudsakligen av präster, vilka icke minst med understöd av stiftets styresmän förhjälpdes till värdigheten. Sälunda uttrycker sig herdaminnet om J. Lille (69): »Verksam och väl till boks stående hos biskop Serenius, hedrades L. år 1763 med magisterbrev från Greifswald», och om domprosten C. Ljungberg i Strängnäs heter det, att »han genom biskopens förord erhöi teol. doktorshatt»,⁶³ vilket skedde tillsammans med en mängd andra svenska teologer vid universitetets jubelfest 1756. Ett mera diffust uttryckssätt användes herdaminnet ifråga om P. Thyselius (93), vilken »i anseende till sina goda kunskaper»⁶⁴ promoverades till fil. mag. Pommerska kriget gav ett lämpligt tillfälle att öskt förvärva akademisk grad, en situation som både regementsprästerna och läkarna passade på att utnyttja. Sälunda erhålla de tre pastorerna vid Nerike-Värmlands regemente A. Liljestråle (68), C. E. Setterquist (82) och C. Chronander (51) samt C. F. Stadin (85) vid Södermanlands regemente magistergraden vid tillfälliga permissioner. J. G. Siefert (83), som ej var student vid någon svensk akademi utan fått en praktisk kirurgisk utbildning, deklarerar högtidligt i inledningen till sin medicinska doktorsdisputation år 1761: »Under oroliga blodige Krigs Lekar har iag sökt nyttia korta tiden till Nästansienst, det skall alltid bli mitt syftemål Gud give Nåd, at fullgjöra min plickt, då leer, under en vacklande tid, at onskans och afundens rytande et obefläckadt samvete i sitt lugn, och hisnar ey i sidsta Andedrächten.» Så allvarligt såg dock ej hans unge kollega L. C. Tingstadius (97) på sina studier — fastän de till slut ledde till en svensk professur. Ett högst personligt minne från studenttiden i Greifswald är dennes stambok, värdigt inledd av rektor, prof. Möller, och sedan fylld av vänners namn med övliga djupsinniga tänkespråk och goda ord på livets väg.⁶⁵

Omkring sekelskiftet aktiverades studentlivet i Greifswald, då svenskar och tyskar år 1802 organiserade sig under ledning av var sin senior, vilken hade att sammankalla landsmännen till förhandlingar och fester. Detta frö till nationsbildning utvecklades så småningom och slog ut i blom vid tillkomsten av den tyska nationsföreningen »Pomerania» i nov. 1810. En till våra dagar bevarad dagbok tecknar bakgrunden till dess uppträdande i Greifswald.⁶⁶ I mörk ton skildras där, mot bakgrunden av det vid andra akademier sjudande studentlivet, hur andan

»sjunkit så lågt, att det knappast var någon skillnad mellan pennal och filister». En tvetydig och tärvlig ton, klickväsen och en ohämmad livsföring voro några av denna tids karakteristika. Dessa tendenser framkallade hos de bättre elementen en önskan att förfina studenternas livsstil,⁶⁷ vilket man ansåg bäst kunna ske genom en fast sammanhållen Corps, där gemenskapskänslan gällde en för alla och alla för en. Flera av stiftarna hade tidigare tillhört en nationsförening med samma namn i Frankfurt a. O., vars stadgar fingo tjäna som mönster, och med vilken kontakt uppehölls. Redan år 1813 delade sig Greifswald-»Pomerania» i »Pommersche Verbindung» eller »Pomerania» (Pr. Pommern och Mecklenburg) och »Schwedisch-Pommersche Verbindung» eller »Sueco-Pomerania» (Sv. Pommern och Rügen), varefter dessa två nationsföreningar existerade till dess Sv. Pommern gick förlorat för Sverige år 1815, då de sammanslogos. Den utveckling som sedan följer, tillhör helt den tyska studenthistorien.

Det universitet, som Preussen övertog, sedan det varit under svensk överhöghet i 178 år, var varken stort eller någon andlig kraftkälla.⁶⁸ Med tiden erövrade det en aktad ställning i den tyska akademiska världen, samtidigt som det uppehöll sina gamla förbindelser med Norden. Den verksamhet som nu bedrivs vid »Athenæ Balticæ Pomeranorum» har dock helt ändrat karaktär och syfte, då universitetet blivit en central för studiet av — den marxistiska ideologien.⁶⁹ Sic tempora mutantur!

1) Jfr H. Schück, Rostock och Sverige (1919).

2) Om Greifswalds universitet genom tiderna, se J. G. L. Kosegarten, Geschichte der Universität Greifswald I—II (1856—57) samt A. Hofmeister, Die geschichtliche Stellung der Universität Greifswald (Greifswalder Universitätsreden 32, 1932).

3) Imm. 1456 18/11. — Helgo Petri, domprost i Strängnäs 1470—94 (HHM I, 216—219). — Ännu en sörmlänning är imm. under 1400-talet, »Olavus Zuderman de Zwecia», 1465 2/10. — Från 1500-talet äro även två tillstädes, nämligen »Olavus Symble, ordinis sancti Johannis Baptiste in Eskilstuna, Strangensis d., de regno Suetie», 1514 3/2, samt »Botvidus Nericius, Svecus», 1566.

4) Ang. Greifswalds universitet under 1600-talet, se I. Seth, Universitetsförhållanden i Greifswald vid 1600-talets slut (i Festskrift till S. Tunberg 1942, s. 297—311).

5) Imm. 1627: 154, 1628: 15.

6) 1647: 3 nob., 2 smål., 2 söd., 1 ner., 1 uppl., 1 ög., 1 gbg., 1 västm., (6 % av tot. ant. imm.). — 1648: 2 nob., 2 smål., 1 söd., 3 ner., 1 gästr., 4 ög. (12 %). — 1649: 7 nob., 3 söd., 3 ner., 1 uppl., 1 gbg., 1 ög., 1 fr. Dalarna (9 %).

7) Här skilde sig tre grupper från mängden: 19 nob., 17 ög., 16 smål.; dessutom imm. 4 ner. och 2 söd. Sammanlagda antalet imm. svenskar:

1650: 9 (7 % av tot. ant. imm.); 1651: 26 (17 %); 1652: 12 (8 %); 1653: 9 (7 %); 1654: 5 (3 %); 1655: 6 (6 %); 1656: 0; 1657: 2 (3 %); 1658: 6 (5 %); 1659: 2 (4 %).

8) Heinemanns förmodande, att den starka ökningen av svenska studenter vid tiden för ediktet av den 26 mars 1662 var dirigerad — såsom ett led i den nya provinsens försvenskning — är dubiös med tanke på situationen i de sydsvenska landskapen (Heinemann, s. 84).

9) Med användande av det gemensamma namnet sydsvenskar på stud. fr. Blekinge, Skåne och Halland utgjorde tot. ant. imm. svenskar 1660: 3 sydsv. (8 % av tot. ant. imm.); 1661: 23 sydsv., 5 övr. sv. (42 %); 1662: 20 sydsv., 8 övr. (33 %); 1663: 20 sydsv., 2 smål. (46 %); 1664: 12 sydsv., 5 övr. (21 %); 1665: 13 sydsv., 2 övr. (24 %); 1666: 19 sydsv., 19 övr. (38 %) (därav: 17 skån., 8 smål., 5 vg., 3 bohysl., 2 ög., 1 hall., 1 blek., 1 suecus) — det största antal imm. sv. stud. under 1600-talet; 1667: 7 sueci, 1 skån., 2 vg. (16 %); 1668: 1 vg. (1,2 %); 1669: 2 nob., 2 övr. (7 %).

10) Sälunda imm. under 1670-talet: 3 (5 % av tot. ant. imm.); 1671: 2 (3 %); 1672: 0; 1673: 2 (4 %); 1674: 5 (6 %); 1675: 8 (14 %); 1676: 2 (13 %); 1677: 3 (10 %); 1678: 0; 1679: 0.

11) Följande framställning av studentlivet i Greifswald bygger på O. Heinemann, Studentische Verbindungen in Greifswald (i Baltische Studien, N. F. Bd X, 1906, s. 67—117).

12) Heinemann, Bil. 1, s. 106—108.

13) W. Fabricius, Die deutschen Corps (1926), s. 267, karakteriserar den som »eine scherzhafte Nachbildung».

14) »Et hinc ridicule hoc conceptum regimen nos conjecturare cogit in Utopia mori vel ideis Platonice simile exemplar statuentium oculis observasse. Ideo quidam ipsorum societatem potius nominare voluerunt.» Heinemann, s. 107.

15) A. Hofmeister, Rostocker Studentenleben von 15. bis ins 19. Jahrh. (i Archiv f. Kulturgesch., 4, 1906). Jfr J. Samzelius, De upsaliensiska studentnationernas föregångare (i Söd.-Ner. Nat. Majhälsning, 20, 1947, s. 48—51, och där anf. litt.).

16) 1647 imm. 218 (det största antalet efter grundandet); denna siffra höll sig de första åren efter det svenska maktövertagandet tämligen konstant, för att under åren 1658—60 sjunka ned till $\frac{1}{5}$ à $\frac{1}{6}$ av frekvensen under den tidigare delen av decenniet.

17) 1642: 2; 1645: 1; 1647: 3 (+ 3 nob.); 1648: 4 (+ 2 nob.); 1649: 6.

18) Fabricius, s. 36.

19) Rektorsmandatet 1648 14/5 (Heinemann, s. 79, not 2) kan möjligen uppfattas som ett bevis för en dylik aktivitet.

20) Jfr affären mellan tysken H. von Beech (Revaliensis) och den svenska nationen i Dorpat år 1649 (B. Löw, Sörmlänningar och nerikingar vid akademien i Dorpat under 1600-talet, i Söd.-Ner. Nat. Majhälsning, 22, 1949, s. 34 f.).

21) Imm. 1650 20/9.

22) Gm II, 39.

23) Imm. 1649 25/5 (Cuprimontanus).

24) Medlemmarna av denna svenska nation torde endast ha utgjorts av de rikssvenska studenterna; att som Heinemann, s. 83, antyda möjligheten av danska och norska studenters friktionsfria samlevnad med svenskarna är nog att vindicera en verklighetsfrämmande nordism. Däremot torde de

studenter från det svenska Pommern, vilka voro tyskar till börd, ha hållit sig till den tyska nationen.

25) M. Wehrmann i Monatsblätter hrsg. v. d. Ges. f. pomm. Gesch. 22 (1908), s. 169—170.

26) "Heliconisches Willkommen, womit bei der Durchleuchtigen Fürstin Anna Ankunfft in Greifswald neben einer musikalischen Aufwartung in tieffster Demuth hat begegnet wollen und sollen die zu Greifswald studierende Deutsche Genossenschaft." Heinemann, s. 69.

27) Jfr även Regensburgsriksdagens prohibitiva beslut år 1654. Ediktet tryckt i A. Brüggman, Zucht und Leben der deutschen Studenten 1648—1848, (1941), s. 62—66.

28) "Quantopere vobis ab aliquot annis indulseritis beluando, manus infestas diabolicis illis duellis conserendo, studiosos novitios praeter morem ac modum rigidis exactionibus novo aucupio introductis onerando et fiscum, ut loqui amatis, vestrum hisce locupletando, ad convivia tum civica, tum academica, quin et conventicula alia ministrandi causa eos advocando." — Ett rektorsmandat av den 22 mars 1657 påtalar, hur novitierna utan hänsyn dag som natt släpas till krogarna, t. o. m. ur professorernas hem, under hot om uteslutning ur nationen. "Egregius certe collegiorum nationalium fructus! ubi, cum aere paterno pro lubitu emunxerunt novitios et commissionibus, ut nunc fert stylus schoristicus, hoc est servitiis, ludibriis, contumeliis libero homine indignis satis onerant, hanc illis gratiam pro benefactis quomodocunq; extortis rependunt."

29) Relation av rektor Joh. Michaelis (Gm II, 78—81) — ett urskuldande för det ringa antalet imm. (45 stud.) under hans rektorat.

30) 1658: 115; 1659: 47; 1660: 36. — En sida av saken var mähända också, att professorernas inkomster minskades, då de ej kunde profitera på så många deltagare vid sina kollegier. Jfr W. M. Becker, Zur Geschichte des Pannalismus in Marburg und Giessen (i Beiträge zur Gesch. d. Univ. Mainz und Giessen, 1907), s. 336.

31) 1657 hade 2 sv. imm., 1658: 6, 1659: 2.

32) Tryckt i J. C. Dähnert, Sammlung Pomm. u. Rüg. Landes-Urkunden, II (1767), s. 870—875.

33) Heinemann, Bil. 2, s. 108—110.

34) Hofmeister, i Archiv für Kulturgeschichte IV, s. 310 ff.

35) Andra benämningar förekomma — blott ej "natio".

36) Det sv.-pommerska inslaget torde ha varit dominant; stadgarnas inledning betygar troheten mot Sverige. — "Ast refranavit furorem hostium Divina potestas et nostri Succorumque elementissimi regis adversæ hostiumque prosperare fortunæ præfixit terminum." Heinemann, s. 111.

37) "Platica societatis Germanicæ in alma Gryphica". Heinemann, Bil. 3, s. 111—117.

38) En unik verksamhet utövades år 1732 av en pommersk stud., Johann Schumacher, som inrättade en förening, förvisso med pennalistisk tendens, till sin egen försörjning. Hans öde blev dock att förvisas från akademien.

39) Om de tyska peregrinationerna under tidigare hälften av 1600-talet, se S. Göransson, Ortodoxi och synkretism i Sverige 1647—1660 (1950), s. 90 ff.

40) År 1649 utmärka sig de söd. och ner. studenterna särskilt, då tre ner. och två söd. promoveras tillsammans med sex andra svenskar och en tysk (Gm II, 16 och 29).

41) KFK V, 69.

42) J. Apelblad, Rese-Beskrifning öfver Pommern och Brandenburg (1757), s. 16.

43) Framför allt är 1775 års betänkande värdefullt: Berättelse om de förbättrade och tillökta föreläsningar och öfningar i Konster och Wetenskap vid Kongl. Acadmien i Greiffswald (RA, Pommeranica 481). — Dessutom utfärdades Gesetze für die Studierende auf der Univ. zu Greiffswald, 1774 22/7; referat i Nya Lärda Tidn. 1775 19/1 och 26/1.

44) Brevet tryckt i Uppfostringssällskapets Tidning 1785 6/10.

45) Jac. Wallenius uppger, att 297 sv. imm. åren 1781—1806.

46) Under Mayers presidium disp. S. Norman (77) flera gånger, bl. a. år 1711 med ett angrepp på sektväsendet.

47) SBI XI, s. 723—727.

48) L. Stavenow, Friedrich Rühls (Nord. Tidskr. 1918).

49) U. Willers, Ernst Moritz Arndt och hans svenska förbindelser (1945).

50) Den förste sv. prof. var orientalist H. Hasselgren, utn. år 1708.

51) Framställningen av det yttre förloppet följer C. Annerstedt, Upsala univ. hist. II: 2 (1914), s. 252—255.

52) En av dessa var Joh. Wollrath (104).

53) Detta gäller förmodligen O. Södergren (89), vilken disp. i U-a både 1745 och 1746 under prof. S. Klingentiernas presidium, men promoverades i G-d sistnämnda år. Jfr Follén, s. 347. — C. G. Zethräus (106) disp. pro ex. i U-a 1756, varefter han blev mag. i G-d 1757.

54) I UUB bevaras S. P. Bergs (47) diplom; meddelande av fil. lic. I. Seth. — Även Söd.-Ner. nation har ett dyl. i sin ägo, tilldelat smål. Enevald Widebeck, sedermera kh. i Jäder, vid hans prom. i G-d 1766.

55) Fredr. Cederborgh ger i Något litet om Jacques Pancrace (1819), s. 23 ff., en rolig satir över en disputation, varmed han sannolikt åsyftar G-d.

56) Vid ett tillfälle under 1750-talet voro av 21 promovendi end. 2 närv. vid prom.

57) Många av de disp. som ventilerades voro ytterst magra. Sål. disp. E. G. Stenbeck (Holmiensis) under presidium av mag. C. M. Brandelius år 1789 på "Collectanea in Historiam Svecanam" (P. I), vilken end. innehöll avskr. av två smärre brev, ett lat. fr. år 1705 och ett sv. fr. år 1498. — A. Lennmalm (67) disp. 1801 under Th. Thorilds presidium på en disp. omfattande 4½ sid.

58) Denna kompetensfråga gav eko långt in på 1800-talet, då kh. i Hammar O. Strandberg (87) förde en hård kamp för att få tillgodoräkna sig sina i G-d och Rostock förvärvade akad. meriter; han hade år 1817 prom. till teol. dr. i Rostock. Jfr SST 1835 30/9, 1838 30/11.

59) År 1812 erhöi dock S. Klingberg (65) kongl. tillstånd att räkna 3 tjänsteår för sin i G-d vunna mag.grad. (HHm III, 89—90).

60) En viss osäkerhet vid beräkningen måste tyvärr räda, då källornas, särskilt herdaminnenas, uppgifter och formuleringar äro opålitliga.

61) 1750/59: 9; 1760/69: 18; 1770/79: 1; 1780/89: 0; 1790/99: 3; 1800/10: 12; 1811: 1.

62) Ung. ¼ av samtliga prom. söd. och ner.

63) HHm II, 511 och HHm I, 241.

64) Follén, s. 329.

65) Jfr I. Fehr, Minnesalbum i Strängnäs bibliotek (i Bidrag till Söd. ä. kult.hist. XVII, 1921).

66) Heinemann, s. 97.

67) Fabricius, s. 267: "Die Studentenschaft, die wohl zum grössten Teil aus sog. 'Kümmeltürken' bestand, da die wohlhabenderen Pommern zahlreich auf anderen Universitäten studierten und dort pommersche Landsmannschaften bildeten." — Lärarkåren torde icke ha varit utan skuld. Rüks klagar i ett brev från 1815: "Immer kamen die untauglichsten Subjecte in die besten und wichtigsten Stellen." Hofmeister, s. 45.

68) Det räknade 11 ord, prof. och ung. 70 studenter.

69) Enl. ledare i Dagens Nyheter 1950 18/3.

1595—1700.

1. *Alm, Olaus Andreæ* (Ner). Imm. 1649 5/7.
2. *Arenbechius, Petrus* [*Diderici*] (Ner). Imm. 1648 4/7. Stud. U-a 1636 maj, Leiden 1646 aug. Fil. mag. G-d 1649 26/4. Lektor Strängnäs 1645. Kh. Katarina (Sthlm) 1654. † 1673. Disp. 1648 26/8 "Miscellaneorum encyclopædicas positiones".
3. *Bergius Jonas* [*Erici*] (Söd). Imm. 1623 24/7. Stud. U-a 1615 26/2. Fil. mag. ibid. 1622 17/9. Lektor Strängnäs 1626. Kh. Glanshammar 1629. † 1643.
4. *Bergman, Christianus* [*Johannis*] (Ner). Imm. 1677 27/8. Stud. U-a 1664 25/2. Kh. Kumla 1686. † 1695.
5. *Billovius, Jonas* [*Erici*] (Söd). Imm. 1648 4/7. Stud. U-a 1646 7/2. Fil. mag. G-d 1649 26/4. Kh. Örebro 1659. † 1669. Disp. 1648 19/8 "De omnium rerum creatione et divina providentia" (UUB).
1649 21/4 "Analysis logica Cap. VI. et VII. epistolæ Pauli ad Romanos" (KB, UUB).
6. *Brommius, Petrus* [*Laurentii*] (Söd). Imm. 1642 2/6. Stud. U-a 1630 26/5. Fil. mag. G-d 1643 17/6. Kh. Glanshammar 1656. Biskop Viborg 1664. † 1673.
7. *Bronnius, Laurentius* [*Erici*] (Ner). Imm. 1647 juli. Stud. U-a 1639 13/4, Königsberg 1646 6/9. Rector scholæ Strängnäs 1653. Kh. Sköllersta 1663. † 1670.
8. *Crusius, Benedictus Olai* (Ner). Imm. 1615 15/9. Stud. Rostock 1611 nov., Helmstedt 1614 7/9, Marburg 1622 24/6. Jur. dr. Giessen 1624. Jur. prof. U-a 1625. † 1633. Orat. 1616 22/12 "An tyrannus a quovis jure et impune possit occidi" (KB).
1617 23/8 "De præstantia, dignitate et utilitate monarchiæ, præ aliis rerumpublicarum formis amplectenda" (UUB).
9. *Edsbergius, Andreas Laurentii* (Ner). Imm. 1651 4/6. Stud. U-a 1646 29/6, Leipzig 1648 vint. Fil. mag. Leipzig 1655. Kh. Kumla 1663. † 1685.
10. *Falcoivius, Arvidus Petri* (Ner). Imm. 1635 18/8.
11. *von Fitinghoff, Erik* (nob. Söd). Imm. 1645 18/4. Stud. U-a 1638 31/8, Leiden 1649 4/8. Hovjunkare. † 1655. Disp. 1647 24/7 "De nobilitate" (KB).
Orat. 1647 7/7 "De necessitate virorum prudentum in imperiis et regnis" (KB, UUB).
12. [*Fougdonius*], *Josephus Matthiæ* (Söd). Imm. 1596 19/10. Stud. Frankfurt a. d. O. 1598 somm. Domprost Strängnäs 1645. † 1656. Disp. 1597 24/9 IX. "De mixtione" (KB, fotostat).
13. [*Gadd*], *Jonas Brynolphi* (Ner). Imm. 1648 11/9. Kh. Axberg 1669. † 1676.
14. *Gaddelius, Petrus* [*Andreæ*] (Ner). Imm. 1648 16/11. Stud. U-a 1638 1/11, Wittenberg 1646 6/8. Fil. mag. G-d 1649 26/4. Kh. Kjula 1662. † 1693. Disp. 1649 3/3 "Skiagrafia locorum dialectorum".
15. *Grubbe, Andreas Petri* (Söd). Imm. 1649 1/11.
16. *Halmenius, Ericus Andreæ* (Ner). Imm. 1650 2/11. Stud. Åbo 1640/41, Leipzig 1648 vint. Fil. mag. G-d 1652 12/10.
17. *Hanander, Ericus Erici* (Söd). Imm. 1670 25/6.
18. [*Heslerus*], *Antonius Caroli* (Ner). Imm. 1650 27/6. Stud. U-a 1637 26/8. Rector scholæ Örebro 1656. † 1681.
19. *Hylting, Jacobus Andreæ* (Söd). Imm. 1652 16/7. Komm. Överselö 1667. † 1675.
20. *Hylting, Johannes Olai* (Söd). Imm. 1652 16/7. Stud. U-a 1645 6/9. Fil. mag. G-d 1652 12/10. Kh. Helgesta 1655. † 1665. Orat. 1653 7. Id. Jan. "Desideratus et optatus dies hoc est novum et felix anni auspicium quod in tertium hujus seculi et quinquagesimum incidit".
21. *Klingius, Johannes* [*Laurentii*] (Ner). Imm. 1649 9/3. Stud. U-a 1639 13/4, Åbo 1640/41, Leipzig 1648 vint. Fil. mag. G-d 1649 26/4. Disp. 1649 28/9 "De angelis".
22. *Laurentii, Laurentius* (Ner). Imm. 1615 17/9. Disp. 1617 12/3 VIII. "De tactu, quæ Deo duce et auspice" (KB).
1617 "De anima".
23. *Lillieström, Axel* (nob. [Söd]). Imm. 1647 aug. Stud. U-a 1650 21/11. Major 1677. † 1690.
24. *Lillieström, Carl Adolf* (nob. [Söd]). Imm. 1658. Stud. U-a 1667 26/1. Hovrättsråd Pomm. hovr. † 1706.
25. *Lillieström, Gustav* (nob. [Söd]). Imm. 1653 27/7. Överstelöjtnant. Amtshauptmann i Barth (Pommern). † 1712.
26. *Lillieström, Johan Fredrik* (nob. [Söd]). Imm. 1647 aug. Stud. U-a 1650 21/11. Hovrättsråd Pomm. hovr. † 1694. Disp. 1653 Prid. Non. Aug. "De majestate ejusque juribus" (auth. et resp.) (KB).
27. *Lovisinius* (nob. *Lovisin*), *Ericus Olai* (Söd). Imm. 1665 7/7. Stud. U-a 1661 11/9. Landshövding Link. län 1687. † 1693.
28. *Müller, Gustavus* [*Ovidii*] (Söd). Imm. 1647 sept. Stud. U-a 1640 3/9, Rostock 1646 sept. Fältsekr. Livland 1655. Disp. 1648 9/9 "De consuetudine sive jure non scripto" (auth. et resp.) (UUB, SLB).
29. *Osterburg, David* [*Davidis*] (Söd). Imm. 1683 30/4. Kh. ty. förs. Eskilstuna 1689—92.
30. *Petri, Andreas* (Ner). Imm. 1603 18/1.

31. *Petri, Daniel* (Ner). Imm. 1642 20/10.
 32. *Petri, Johannes* (Ner). Imm. 1615 17/9. Stud. U-a 1610 8/3. Conrector scholæ Örebro 1616.
 33. *Reiterus, Isacus Petri* (Söd). Imm. 1596 vint. Stud. Rostock 1599 febr., Marburg 1600 24/7.
 34. *Schiller, Gabriel Olai* (Ner). Imm. 1655 27/11.
 35. *Snack* (nob. *Sneckenberg*), *Jacobus Olai* (Söd). Imm. 1649 5/2. Stud. Abo 1641/42, U-a 1644 23/8, Rostock 1649 maj. Räntmästare i räntekammaren 1673—före 1682. † 1697.
 36. *Stiernflycht, Erik* (nob. Ner). Imm. 1647 aug. † 1650.
 37. *Stiernflycht, Lorentz* (nob. Ner). Imm. 1648 27/5. † 1653.
 38. *Stiernflycht, Nicolaus* (nob. Ner). Imm. 1648 24/2. Kapten östg. reg. till fots 1658—78. † 1680.
 Orat. 1648 "Qua peregrinationis usus tam in aula quam republica ostenditur" (KB, UUB).
 39. *Suenonis, Andreas* (Ner). Imm. 1649 18/5. Stud. Wittenberg 1650 12/7. Kh. Stenkvista 1655. † 1665.
 40. *Thorinus, Andreas [Nicolai]* (Söd). Imm. 1638 14/8. Stud. U-a 1624 febr. Fil. mag. Helmstedt 1640 30/6. Lektor Strängnäs 1643. Kh. Sorunda 1652. † 1670.
 41. *Thun, Johannes [Michaelis]* (Söd). Imm. 1649 9/4. Stud. U-a 1640 20/8, Wittenberg 1646 6/8, Leipzig 1646 vint. Fil. mag. G-d 1649 26/4.
 42. *Thuring, Christophorus Laurentii* (Söd). Imm. 1647 9/12. Stud. U-a 1647 jan., Rostock 1651 dec. Militär. Disp. 1649 nov. "De bello" (auth. et resp.) (KB).
 43. *Ysenius, Conradus* (Ner). Imm. 1662 vint. Stud. Helmstedt 1654, U-a 1658 20/9. Fil. mag. G-d 1663. Stud. Rostock 1664 13/10. Med. prof. Perna 1668. † 1671.

1701—1815.

44. *Almquist* (nob. *Almfell*), *Lorentz Peter* (Ner). Stud. G-d 1755. Överste Jämtl. reg. 1785. Politiker. † 1807.
 Disp. 1756 6/8 "De mediis tranquillandæ animæ naturalibus" (KB, UUB, SLB).
 45. *Almstedt, Erik Magnus* (Ner). Stud. U-a 1800 18/3. Fil. mag. G-d 1804. Kh. Torshälla 1829. † 1850.
 Disp. 1804 7/7 (pro gr.) "Carmen Lamechi Genes. IV: 23—24" (P. I) (KB, UUB, SLB).
 46. *Annell, Erik* (Söd). Stud. U-a 1789 21/4. Fil. mag. G-d 1802. Kh. Sköldinge 1821. † 1853.
 Disp. 1802 27/9 (pro gr.) "De gloria virtutum vitiorumque nutrice" (KB, UUB).
 47. *Berg, Sven Petrus* (Ner). Imm. G-d 1799 sept. Fil. mag. ibid. 1802 31/8. Stud. U-a 1803 14/2. Med. dr. Helmstedt 1806. Provinsialläkare i Gamlakarleby (Finl.) 1815.
 Disp. 1800 26/5 "De educatione morali" (pres. P. E. Matthsson(73)) (KB, UUB, SLB).
 1802 30/8 (pro gr.) "Historia critica Quinti Curtii Rufi" (P. III) (KB).

48. *Björkholm, Erik* (Ner). Stud. U-a 1803 29/4, G-d 1803 juli, Abo 1805 16/10. Komm. Svärta 1838. † 1865.
 49. *Carlsteen, Johannes* (Ner). Stud. U-a 1748 9/2. Fil. mag. G-d 1760. V. past. Dunker 1763. † 1802.
 50. *Carlsteen, Petrus* (Ner). Stud. U-a 1748 9/2. Fil. mag. G-d 1760. Kh. Bodarna 1774. † 1807.
 51. *Chronander, Claes* (Ner). Stud. U-a 1746 24/9. Fil. mag. G-d 1760. Kh. Vallby 1772. † 1797.
 52. *Collander, Johannes* (Söd). Stud. U-a 1731 30/8. Komm. Ytterselö 1748. Fil. mag. G-d 1766. † 1772.
 53. *Ekeblad (Ekblad), Carl Peter* (Söd). Stud. U-a 1736 30/3. Fil. mag. G-d. Bokhållare.
 54. *Ekner, Johan Karl* (Ner). Stud. U-a 1762 5/11. Fil. mag. G-d 1767. Komm. Edsberg 1780. † 1803.
 Disp. 1767 8/9 (pro gr.) "De ordine compositionis verborum" (KB, UUB, SLB).
 55. *Engelbrecht, Joachim Friedrich* (Ner). Stud. G-d 1796, U-a 1800 29/8 (Ner), 1805 28/4 (Sthlm). Fil. mag. G-d 1802. Kh. Gran (U-a stift) 1825. † 1828.
 56. *Flodin, Gustaf* (Ner). Stud. U-a 1734 9/10. Fil. mag. G-d 1736. Kh. Axberg 1758. † 1769.
 57. *Flodin (Wetzel), Zacharias* (Ner). Stud. U-a 1749 7/3, Lund 1755. Fil. mag. G-d. Kh. Skagershult 1770. † 1783.
 58. *Forss, Andreas* (Söd). Stud. U-a 1724 16/10. Kh. Hölö 1744. Fil. mag. G-d 1756. † 1761.
 59. *Froman, Erik* (Söd). Stud. U-a 1751 15/2. Fil. mag. G-d 1761. Kh. Blacksta 1779. † 1801.
 60. *Hedenius, Petrus* (Ner). Stud. U-a 1774 14/3. Fil. mag. ibid. 1779 10/6. Stud. G-d 1782. Kh. Viby 1795. Teol. dr. U-a 1818. † 1823.
 Disp. 1784 18/9 "An Christianis die Dominico magis liceat profana curare negotia quam olim Judæis sabbatho" (KB, UUB, SLB).
 61. *Hjelm, Johan Olof* (Söd). Stud. U-a 1797 21/3. Fil. mag. G-d 1802. Kollega Strängnäs triv.skola 1811. Domkyrkosysselman ibid. 1811. † 1811.
 Disp. 1802 27/9 (pro gr.) "Historia critica Quinti Curtii Rufi" (P. IV) (KB, UUB, SLB).
 62. *Hjortsberg, Arvid* (Söd). Stud. U-a 1755 3/3. Fil. mag. G-d 1761. Kh. Råby(-Rönö) 1782. † 1807.
 63. *Humbla, Ericus Erici* (Söd). Stud. U-a 1717 28/3. Lektor Strängnäs 1736. Teol. dr. G-d 1762. † 1766.
 64. *Jerlin, Petrus* (Söd). Stud. U-a 1758 3/3. Med. dr. G-d 1769. Läkare i Sthlm. † 1773.
 65. *Klingberg, Sven Christian* (Ner). Stud. U-a 1788 20/11. Fil. mag. G-d 1793. Kh. Trosa lfs 1813. † 1835.
 Disp. 1793 15/3 "De æquationibus radices aliquot æquales habentibus" (P. I) (KB, SLB).
 1793 28/6 (pro gr.) "De vaga notione luxus et diversis inde nascentibus sententiis" (KB, SLB).
 66. *Knidstedt, Johan Niklas* (Ner). Stud. U-a 1796 4/3. Fil. mag. G-d 1801. Sjukhuspred. Kristinehamn. † 1809.

- Disp. 1800 24/12 (pro gr.) "Descriptio historico-topographica urbis Wermelandiæ Christinehamn" (P. I) (KB, UUB, SLB).
1801 9/9 —" (P. II) (pres. J. N. K.; resp. Paulus Maur. Larsson, Vg) (KB, UUB).
67. *Lenmalm, Anders* (Söd). Stud. U-a 1798 6/3. Fil. mag. G-d 1801. Skolmästare Gyllenhjemska skolan 1811. † 1836.
Disp. 1800 25/10 "De epulis Romanorum" (KB, SLB).
1801 24/3 "De humanitate" (KB, UUB, SLB).
68. *Liljestråle (Bröms), Axel Erik* (Söd). Stud. U-a 1723 31/5. Fil. mag. G-d 1758. Kh. St. Mellösa 1763. † 1799.
69. *Lille, Jonas* (Söd). Stud. U-a 1740 15/2. Fil. mag. G-d 1763. Kh. Run-tuna 1781. † 1790.
70. *Lindberg, Erik Gabriel* (Söd). Stud. U-a 1755 3/10. Fil. mag. G-d 1773. Kh. Lännäs 1774. † 1790.
71. *Ljungberg, Carolus Fredericus* (Söd). Stud. U-a 1716 16/1. Fil. mag. U-a 1725. Domprost Strängnäs 1744. Teol. dr. G-d 1756. † 1761.
72. *Marek, Erik* (Ner). Stud. U-a 1742 11/9. Apologist Örebro skola 1753. Fil. mag. G-d 1755. † 1760.
73. *Mathsson, Pehr Ernst* (Söd). Stud. U-a 1790 2/10. Fil. mag. G-d 1799. Kh. Bettna 1820. † 1831.
Disp. 1799 7/5 "Historico mythologica religionem celtarum, præcipue septentrionalium, compendio sistens" (KB, UUB, SLB).
1799 4/11 (pro gr.) "De clade Assyriorum, 2 Regum XIX, 35" (auth. et resp.) (KB, UUB, SLB).
1800 26/5 (pres. P. E. M.; resp. S. P. Berg (47)).
74. *Molin, Jonas* (Söd). Stud. U-a 1733 2/3, Tübingen 1739. Fil. mag. G-d 1761. Kh. Götlanda 1768. † 1792.
75. *Mossberg, Claes Ulric* (Söd). Stud. U-a 1796 4/3. Fil. mag. G-d 1800. Skolmästare Gyllenhjemska skolan 1806. † 1807.
Disp. 1799 9/10 "De poësi prorsa" (P. II) (KB, UUB, SLB).
1800 28/6 (pro gr.) "De Euripide tragico" (KB, SLB).
76. *Nordin, Petrus* (Ner). Stud. U-a 1794 17/10. Fil. mag. G-d 1797. Teol. lic. Rostock 1798. Teol. dr. ibid. 1816. Kh. Simrishamn 1819. † 1852.
Disp. 1796 23/8 "De usu historiae naturalis oeconomico" (KB, UUB, SLB).
1797 juni (pro gr.) "Methodus Huddenii de maximis et minimis cum calculo fluxionum comparata" (KB, UUB, SLB).
77. *Norman, Svono Olaf* (Söd). Stud. U-a 1691 17/10. Fil. mag. U-a 1704. Stud. G-d 1705, Leipzig 1707. Teol. lic. G-d 1711. Lektor Strängnäs 1713. Kh. Botkyrka 1722—32. † 1741.
Disp. 1706 6/8 "De gentium Judæorumque conversione, Cap. III, 8—10" (UUB, SLB).
1706 2/10 "De sudore Christi sanguineo" (P. I) (KB, UUB, SLB).
1711 28/1 "Theses miscellaneæ oppositæ Pontificiis, Calvinianis, Socinianis, Fanaticis" (KB, SLB).
1711 16/9 "De puritanismo in pietismo renato" (pres. S. O. N.; resp. Joh. Benj. Fecht, Pomer.) (KB, SLB).
1711 19/9 "De sanguine Christi expiatorio" (P. II) (pres. S. O. N.; resp. Joh. Frid. von Bippen, Pomer.) (KB, SLB).

78. *Palm, Andreas* (Söd). Stud. U-a 1740 15/2. Fil. mag. G-d 1761. Kh. Kil 1766. † 1802.
79. *Palmgren, Lars Gustaf* (Söd). Stud. U-a 1800 27/10. Fil. mag. G-d 1805.
Disp. 1803 6/7 "De initio et propagine artis scribendi" (KB, UUB).
1805 25/11 (pro gr.) "De eloquentia fucata" (auth. et resp.) (KB, UUB).
80. *Pilgren, Johannes* (Söd). Stud. U-a 1757 1/3. Fil. mag. G-d 1762. Med. dr. U-a 1768. Läkare i Sthlm. † 1782.
81. *Sedenius, Olaus* (Ner). Stud. U-a 1750 28/9. Fil. mag. G-d. Komm. L. Mellösa 1767. † 1797.
82. *Setterquist, Carl Gustaf* (Ner). Stud. U-a 1746 12/2. Fil. mag. G-d 1760. Kh. Mosjö 1785. † 1795.
83. *Siefert, Johan Gustaf* [Söd]. Stud. G-d omkr. 1750. Reg.fältskär Söd. reg. 1752. Med. dr. G-d 1761. † 1814.
Disp. 1761 maj (pro gr.) "De doloribus et tumoribus hypochondrii sinistri licni immerito sæpius adscriptis" (KB).
84. *Siefert, Johan Victor* (Söd). Stud. U-a 1754 22/2, G-d omkr. 1755. Med. dr. G-d 1762. Provisiolläkare i Skarab. län 1768. † 1791.
Disp. 1762 sept. "De esulentorum e regno vegetabili desumtorum ut et fructuum horæorum salubritate" (KB, UUB, SLB).
85. *Stadin, Carl Fredrik* (Söd). Stud. U-a 1748 7/12, G-d 1759 16/10. Fil. mag. G-d 1760. Kh. Västerhaninge 1774. † 1775.
Disp. 1760 "De theologia in genere, ad ductum repetitionis theologicæ Benzelianæ" (P. I) (KB, UUB, SLB).
86. *Stare, Adolf* (Söd). Stud. U-a 1762 6/5. Fil. mag. G-d 1766. Kh. Eskilstuna 1781. † 1798.
Disp. 1766 22/8 "De Apocryphorum appellatione" (KB, UUB, SLB).
1766 18/9 (pro gr.) "De nexu sapientiam inter et eloquentiam" (KB, UUB, SLB).
87. *Strandberg, Olof* (Söd). Stud. U-a 1809 19/5, Lund 1810, G-d 1811 30/7. Fil. mag. G-d 1811 30/12. Stud. Rostock 1815. Teol. lic. ibid. 1816 22/6. Teol. dr. ibid. 1817 31/10. Kh. Hammar 1843. † 1865.
Disp. 1811 17/8 "De fuga Gustavi I:mi Sveciæ regis" (KB, UUB, SLB).
1811 24/12 (pro gr.) "De poëtarum effatis Græcorum in sacro novi foederis codice laudatis" (P. II) (KB, SLB).
1816 29/7 "De latina lingua vulgari" (pres. O. S.; resp. J. J. C. Reich, Pomer.) (KB).
88. *Strömwall, Lars* (Ner). Stud. U-a 1762 23/2. Fil. mag. G-d 1767. Kh. Sköldinge 1802. † 1812.
Disp. 1767 10/9 (pro gr.) "De nexu inter theologiam naturalem et revelatam" (KB, UUB, SLB).
89. *Södergren, Olaus Jonæ* (Ner). Stud. U-a 1739 5/3. Fil. mag. G-d 1746. Komm. Kumla 1757. † 1757.
90. *Textrin, Petrus* (Söd). Stud. U-a 1749 14/2. Fil. mag. G-d 1756. V. past. Hardemo. † 1770.
91. *Thoreen, Lars* (Ner).
Disp. 1803 13/8 "De historia et historico meditationes quædam" (KB, UUB).
92. *Thunman, Hans* (Söd). Stud. U-a 1764 21/2, G-d 1766. Fil. mag. G-d 1769. Prof. (cloq., lat., grek.) Halle 1772. † 1778.

- Disp. 1769 5/9 "Historia Antigonaë Gonataë regis Macedonum" (auth. et resp.) (KB, UUB, SLB).
1769 7/9 (pro gr.) "De origine Billungorum seu serenissimæ domus ducum Megalopolitanorum" (auth. et resp.) (KB, UUB, SLB).
93. *Thyselius, Petrus* (Ner). Stud. U-a 1745 4/2. Fil. mag. G-d 1756. Kh. Kumla 1791. † 1793.
94. *Tillberg, Gustaf Salomon* (Söd). Imm. 1801 16/8. Fil. mag. 1803 21/10. Doc. (lat., grek., hebr.) 1806. Prof. (mat., fys.) 1813. † 1859. Disp. 1802 15/5 "De primis Pomoranæ incolis" (KB).
1803 21/10 (pro gr.) "De eclipsi solis, die XI. Februarii anni MDCCCIV Gryphiswaldiæ observanda" (KB, UUB, SLB).
95. *Tingstadius, Andreas Israel* (Söd). Stud. U-a 1763 12/3, G-d 1766. Kommissarie i kammarrevisionen 1793—1802.
96. *Tingstadius, Johan Adam* (Söd). Stud. U-a 1759 3/5. Fil. mag. G-d 1768 2/7. Teol. prof. U-a 1789. Teol. dr. ibid. 1793. Biskop Strängnäs 1803. † 1827. Disp. 1767 12/5 (pro gr.) "De nexu philologiæ cum philosophia" (KB, UUB, SLB).
1768 5/7 "De ortu et cognatione linguarum orientalium" (pres. J. A. T.; resp. J. Clarström, Suecus) (KB, UUB, SLB).
97. *Tingstadius, Lars Christian* (Söd). Stud. U-a 1759 3/5, G-d 1766. Med. dr. Lund 1775. Med. prof. Sthlm 1779—93. † 1832. Disp. 1768 28/3 "De duplici ritu expositionis ægrotorum in vias publicas et incubationis seu *egkoiméseos* eorundem in templis medelæ adipiscendæ causa olim peractæ celebratæque" (KB, UUB, SLB).
98. *Tiselius, Daniel* (Ner). Stud. U-a 1761 7/10. Disp. 1767 21/5 "De eloqvintia, theologo necessaria" (auth. et resp.) (KB, UUB).
99. *Wallén, Eric* (Söd). Stud. U-a 1798 6/3. Fil. mag. G-d 1803. Kh. Hammar 1821. † 1843. Disp. 1803 13/8 "Lux vitæ vera" (KB, UUB).
1803 26/11 (pro gr.) "Systema iudicium humanitatis naturale" (KB, UUB, SLB).
100. *Wallerius, Ericus Magnus* (Ner). Stud. U-a 1725 1/9. Kh. St. Mellösa 1740. Teol. dr. G-d 1756 19/10. † 1761.
101. *Wallerius, Johan Erik* (Ner). Stud. U-a 1764 29/6. Fil. mag. G-d 1778. Disp. 1778 febr. (pro gr.) "De differentia ingeniorum eiusque causis generalioribus" (KB, UUB, SLB).
102. *Welander, Fredrik* (Söd). Stud. U-a 1753 6/3. Fil. mag. G-d 1761. Komm. Eskilstuna 1780. † 1798.
103. *Wikander, Per* (Ner). Stud. U-a 1802 7/10. Fil. mag. G-d 1805. Kh. Ekeby 1834. † 1854. Disp. 1804 5/10 "Observationes in locum Jesaiaë LII, 13—15, LIII" (KB, UUB, SLB).
1805 24/7 (pro gr.) "De eclipsi lunari, quæ in diem XI. Julii anni MDCCCV incidit pro meridiano Gryphiswaldensi computata" (KB, UUB, SLB).

104. *Wollrath, Johannes* (Söd). Stud. U-a 1746 8/2, Lund 1750. Fil. mag. G-d 1750. Kapellpred. Örnö 1758. † 1770.
105. *Vongt, Isak* (Söd). Stud. Lund 1800. Fil. mag. ibid. 1805. Stud. U-a 1806 28/3 (med.), G-d 1810 juli. Med. dr. G-d 1811. Reg.läk. Västmanl. reg. 1821. † 1845. Disp. 1811 23/1 (pro gr.) "Observationes in Exanthema Articum, vulgo Radesyge dictum" (auth. et resp.) (KB, UUB, SLB).
1811 23/1 "Febrium intermittentium per ultimos annos terras nostras epidemicè pervagantium adumbratio" (P. I) (KB, SLB).
106. *Zelhræus, Carl Gustaf* (Ner). Stud. U-a 1748 9/2. Fil. mag. G-d 1757 9/7. Komm. Glanshammar 1765. † 1784.
107. *Stenius, Carl Fredrik* (Söd). Imm. 1825. Stud. U-a 1829 8/9. Jägmästare. † 1854.

1. Ej ed (Gm II, 25). — En Olaus Andreæ Örebr. gymnasist i Strängnäs 1643 (Strm I, 20). — Broder till Nicolaus Andreæ Almcnius (Ner) (Lagerh. 366)? — Jfr även Olaus Andreæ Ormstadius (Ner) (Lagerh. 275), fr. Ormesta i Älmby.

2. "Pastor ecclesiæ castrens in exercitu Leocephalico" (Gm II, 16). — Datum för disp. enl. Rålambska saml. 103 (KB). — A. var född i Lerbäcks sn. I Strm I, 13, anges hans födelseort, av matrikelutg. läst som "Krypne (?)". Matr., sammanställd av dåv. rektorn vid Strängnäs gymnasium Daniel Trautzel år 1697, ger ingen närmare ledning vid tolkningen. Ännu i vår tid finns dock en by i socknen vid namn Klysna (jå 1600: Klyß ne, 1621: Klysna, 1630: Klysno). Det kan förmodas, att ett misstag begåtts av Trautzel, där $l > r$ och $\beta < p$. Ang. ortnamnet se H. Ståhl, Kvill och tyll (1950), s. 139. — Lagerh. (303) uppgifter om A:s familjeförhållanden äro ofullständiga. Han var gift tre gånger: 1) omkr. 1650 m. Ingrid Andersdotter († 1659 26/8), 2) 1661 m. Margareta Meissner (f. 1643 aug., begr. 1669 3/10), 3) 1671 30/5 m. Maria Hobe (f. 1655, † 1739 28/12). — Biografi av Märta Edquist, Petrus Diderici Arenbechius och hans tid (1943).

4. "Legionis equestris Wittenbergicæ pastor, candidatus philosophiæ, inscriptus non iur. ob dignitatem" (Gm II, 149). — Fil. mag. U-a 1672 12/12 (Follén, s. 308). B. återfinnes dock ej i Catalogus Phil. Mag. Promotorum I (UUB, X 178).

5. Grat. av prof. Joach. Volschovius i B:ii disp. 1649 till "Dn. Magistro Jonæ Billovio in Germania, Gallia, Anglia, Svetica, Dania versatissimo". "Sveci cum Danis te cum fluvialibus Anglis / Sævo mari circumdatis, / Cum Gallis pariter Lygeranis Teutonibusque / In artibus poliverant / Quinque tibi regnis Sophies est parta parata / Laurus. Quis ergo non satis / Dicere Billovi te insanus honoribus ausit / Dignum? Mihi dignissimus / Diceris, et vere sic diceris omnibus, Ergo / Clare Deo, tibi, tuis / Et nobis pariter, Patriæque; ante omnia, dici / Magister esseque, emere." — Även grat. av Jacobus Schnach (35).

6. "Petrus Brummus, philosophiae candidatus, Sudermannia Succus, illustrissimi domini legati concionator aulicus ideoque gratis, iuravit" (Gm I, 619). — Huspred. hos Johan Oxenstierna och gm honom sv. legationspred. vid Westfaliska kongressen 1644. — Kh. sv. förs. Narva 1646 21/6 (HHm IV, 322); Stiernm. III, 373, anger 1648.

7. "Laurentius Bronnius Erici pastoris ecclesiae Ascherensis circa Orebrogiam Nericiæ et Annæ Hinriciadis filius, civis academiæ Ubsaliensis et Regiomontanae, non iur., non solvit" (Gm II, 7). — I brev till Axel Oxenstierna (s. d; 1647?) talas om att L. som fil. kand. "nästförleden sommar" rest till Königsberg för studier i lingvis orientalibus (RA, Brev till A. O., Ser. B II, A nr 6). — Det var även på Axel Oxenstiernas rekommendation B. fick fullmakt på rektorsbeställningen vid trivialskolan i Strängnäs (HHm IV, 196).

8. SBL IX, s. 438—441. — Uppgiften ibid. ang. imm. Rostock 1611 10/11 är uppenbarligen en missuppfattning av radbeteckn. 10, som råkat hamna just framför C. (jfr Rm).

9. Disp. Leipzig 1650 jan. "De elementis in genere" (UUB) som M. G. De la Gardies stip. — Grat. Chr. Thuringis (42) orat. Rostock 1650. — Grat. (som Anders Larsson, Ner) Joh. Hyltings (20) orat. G-d 1653 samt L. Prytz' (Ög) disp. G-d 1653. — E. anges som mag. Leipzig 1655 (Follén, s. 305); någon antydning härom ges ej i syn. disp. Strängnäs 1677, för vilken E. presiderade.

10. Ej ed (Gm I, 551).

11. "Ericus von Fitinghoff, Sudermannia Succus" (Gm I, 627).

12. Orig. disp. i Helsingfors UB. — Enl. Stiernm. III, 492, var F. fil. mag. som pres. vid syn. disp. i Strängnäs 1620 anges F. som mag. — I J. M. Westhius' (Söd) orat. Wittenberg 1624 nämnes F. som "Pastor et Archiprepositus"; i Nic. L. Malmenius' (Söd) disp. U-a 1635 kallad "Pastor et Poenitentiaris publicus". — F:s ålder anges i HHm I, 231, till 94 år. Stiernm. ibid. däremot uppger 96, likaså svårsonen Andreas Arvidi i sitt liktal 1656 12/5 (UUB, Persv. — 1659 C-G, 4°). — F. hade en ovanligt lång och arbetsfylld levnad. Sonen Daniel, kh. Örebro, uppger, att F. verkat 14 år som skolmästare och 55 år som domprost (RA, Acta eccles. 52 [Örebro]). Likaså anger Daniel, att fadern "70 åhr uthi Schola. Pastoratz doomprobste och publici poenitentiarij ämbeten troolighen arbetat" (RA, Reduct. Coll. acta nr. 164).

14. "Petrus Gaddelius, Orebrogensis Succus, Andreae prætoris filius ex Ingeburga Petrae, decem Vallenses solvit" (näml. vid prom.) (Gm II, 16). — I Lm förekommer 1646 vint. en "Pe. Goddelius, Succus", ident. med G.? — Disp. enl. meddelande av fil. lic. I. Seth efter ex. GUB.

15. Fr. Nyköping (enl. Gm II, 27). — Son till kh. Petrus Olai Torsiliensis i Ludgo († 1655)? Denne var g. m. Margareta Simonsdotter Grubb. Deras son Nicolaus var född 1615 15/7 i Vingåker, † 1645 4/1 (enl. likpred. av J. M. Westhius 1645 19/1). En ålderskillnad på omkr. 15 år är inte otänkbar — härvid supponeras att G. föddes omkr. 1630.

16. "Ericus Andreae Halmenius, Nericius Succus, præceptor horum nobilium Axel, Gustav Helmer Lillie, non iur. pueri" (Gm II, 33). — Inskr. 1633 i Strängnäs skolas matr. (Strm I, 16). — Grat. Daniel Bagge Danielssons (Cuprim.) disp. G-d 1651 19/7 och Jacobus Lindbohms (Ög) disp. G-d 1651 14/5. — Även grat. N. Sparrman (Upl) disp. Leipzig 1650 febr.

17. "Ericus Erici Hanander, Sudermannia Succus, SS Theologiae studiosus, iuravit; gratis ob paupertatem" (Gm II, 125). — Son till komm. Ericus Arvidi Strengnensis i Västerhaninge († 1667)?

18. Karl X Gustav sökte hjälpa H. till en tjänst som lector eloq. vid Strängnäs gymn. 1655 30/1 (StrDA, Kungl. brev); dock utan resultat. — KFK V, s. 69—76.

19. Broder till Elias A. Hult (Söd) enl. dennes orat. Åbo 1661. — Släkt med (affinis) J. O. Hylting (20). — Kondolerar kh. Drosander i Julita vid dennes sons, Jacob, begravning i Strängnäs 1652 3. Id. April. (UUB, Persv. — 1659, C-G, 4°).

20. Släkt med (affinis) Jac. O. Hylting (19) och Elias A. Hult (Söd). — Någon disp. G-d har ej påträffats; Aurelius, s. 208, uppger, att H. utg. tvenne akad. diss., varmed han förmodligen i ena fallet åsyftar orat. — I Collijn, Sveriges bibliografi, 1600-talet (1942—46), s. 407, anger datum orat. 1653 7/12; C:s källa Psk 338 (UUB) har 1653 7. Id. Jan.

21. Disp. enl. Stiernm. IV:1, 434; datum meddelat av fil. lic. I. Seth enl. ex. GUB.

22. Disp. "De anima" meddelad av fil. lic. I. Seth enl. ex. GUB. — Disp. 1617 12/3 är dedicerad till 10 borgare i Tälje och 3 rådmän i Örebro. — Komm. Sorunda omkr. 1627 (HHm III, 207)?

23—26. Bröderna Lillieström intagas i denna förteckning över söd. och ner. på grund av att de voro söner till Johannes Nicodemi Lillieström (Lagerh. 47).

25. "Gustavus Lillienströhm, nobilis Suecus ob dominum parentem magnificum dominum præsidem et academiæ curatorem" (Gm II, 54).

26. "Johannes Prædicus et Axelius, duo fratres a Lillienströhm equestres Sueci in Ecka et Westerby, Johannis Nicodemi consiliarii regii et Christinae Elisabethæ Hagemeisters in Selchaw filii, non iurarunt" (Gm II, 9). — Disp. polit. Stettin 1650 16/8 "Exhibens democratiam e visceribus textus Aristotelici de promptam" (KB).

27. "Ericus Olai Lovisinius, Holmensis Succus, iur." (Gm II, 106). — Lagerh. 710.

28. "Gustavus Muller, Ovidii civis Nycopensis et Christinae Langen filius, legum studiosus, civis academiæ Ubsaliensis, Rostochiensis, iur." (Gm II, 13).

30. "Andreas Petri, Suecus ex provincia Sunderbo" (Gm I, 379). — Ident. med Andreas Petri Bille († 1656 som kh. Mosjö)? Denne anges i KFK V, 161, som Vermlandus. Han synes ej ha stud. i U-a, då han saknas i VärmlNm. A. P. B. pvgd 1610.

31. "Daniel Peterson, Orbroiensis Suecus, non iuravit, quod scholaris" (Gm I, 597).

33. "Isaacus Petri Reiterus Suecus" (Gm I, 361). — "I. Reuterus Nicopiensis Suecus" (Rm).

35. Disp. jur. Rostock 1649 24/11 "De pignoribus et hypothecis" (auth. et resp.) (KB). — Grat. N. Sparrmans (Upl) disp. Leipzig 1650 febr.

36—38. Bröderna S. medtagna här p. gr. av deras härstamning från Tjelvesta (Ner).

36. "Ericus Sturnflycht, equester Suecus, hæreditarius in Tjelfwestadt [?], Nicolai camerarii regii et Saræ Laurentiadis filius, non iur." (Gm II, 9). — Begravningsverser (KB, Persv. 1650—52, 4°).

37. "Laurentius Sternflicht, nobilis Suecus, non iuravit, quia puer"

(Gm II, 19). — Disp. polit. Stettin 1650 11/7 "De monarchia" (UUB, U 209 e, s. 292).

38. "Nicolaus Sternflucht, nobilis Suecus, iur." (Gm II, 17).

39. Andreas Suenonis, Orebrogia-Suecus, iur." (Gm II, 24). — Disp. Stettin 1650 22/3 IV. "Contra heterodoxiam Calvinianam continens anthithesin de prædestinatione tempore Augustini et seculis subsequentiibus" (KB). — Aurelius, s. 462, uppger, att A. S. "äfvén skal varit Philosophiæ Magister".

40. "Andreas Thorinus, Suderman. Suecus, miles, qui iuravit et promisit in reditu pretium, sed nec rediit, nec pretium solvit" (Gm I, 570). — Grat. skrift från gynnare och vänner vid mag.prom. Helmstedt 1640 Prid. Cal. Julij (UUB, Psk 347). — † 1670 2/7 (UUB, Persv. 1670—79, Sk - ö, 4°).

41. "Michaelis filius" (Gm II, 16).

42. Imm. Rostock "Christophorus Euringk, Suecus" (Rm III, 169). — Orat. Rostock 1650 Kal. Oct. "De bono consiliario" (UUB).

43. Fader: Gert Ysing, köpman i Örebro; moder: Catharina Olofsdotter. — Y. f. 1637 2/1 i Örebro, † 1671 24/2 i Reval samt begravd där (Stiernm. IV: 1, 49). — Pres. disp. Rostock 1665 V. Id. Sept. "De principia cognitionis humanæ" (resp. Joh. Svenonis Flacherus) (UUB, U 209 e, s. 288). — Enl. Stiernm. ibid. utnämnd 1668 nov. till prof. (fys., botan., nat. och med.) i Åbo. — Sacklén, Suppl., s. 637: "Hade vinnlagt sig om botanik och medicin och blev utn. till prof. (botan., anat. och med.) vid det tillämnade univ. i Pernau; men emedan med dess inrättning dröjde, engagerade han sig emellertid som informator hos RR och General-Guv. över Livland, Bengt Horn, i vilken befattning han dog 1671".

44. A. inträdde i krigstjänst 1755 aug. Dat. av imm. är baserad på ordningsföljden av hans curriculum vitæ (SBL I, 426—429). — Fadern Petrus Petri Almquist (Lagerh. 1975) var reg.past. vid Dohnas, sedermera Löwenfels'ska inf.reg. i Stralsund († ibid. 1765 20/6).

46. A. anges å disp. 1802 som "ad. coh. equ. reg. majest. leg. propr. a sacris c. o." [e. o. skvadrons-pred. vid livreg.-brigadens husarer, 1801 17/10].

47. Disp. Helmstedt 1806 3/10 "Hydrargyri usum in morbis inflammatione topica stipatis defendens" (SLB); resp. tituleras "fil. dr., art. lib. magister, satellitum equest. S. R. Mai. Svccicæ chirurgus legionibus designatus". — Avsänd till finska kriget febr. 1808, där han tjänstgjorde som sjukhusläkare (E. Hjelt, Svenska och finska medicinalverkets historia, III (1892), s. 277 f.). — Lagerh. (3779 anger B. som provinsialläkare i Vasa 1815; jfr SödNm "provinsialläkare i Gamlakarleby, Vasa län".

49. C. dog 1802 4/7 i sitt 75:e år (SST 1802 30/7). Han bör då ha varit född 1727 el. 1728. — V. past. i Dunker 1763 (SST 1763 6/6).

50. Follén, s. 89, uppger C. som mag. G-d 1760. I Alb. ord. (1758 18/12) nämnes han dock som mag.

52. † 1772 18/1 (SST 1772 23/1). — SödNm anger C. som "Magister Gryphicus 1764".

53. Lagerh. (2281) förmäler, att E. var privatlärare i Sthlm 1739. G. Benzeltstierna, Censorsjournal 1737—46 (utg. 1884), s. 99, omnämner en bokauktionskatalog, som varit under B:s ögon den 14 maj 1739. Var det faderns, komm. Petrus N. Ekeblad i Brännkyrka (HHM III, 175 f.), bibliotek som gick under klubban? — Att E. var bokhållare hos boktryckaren Lars Salvius i Sthlm, var ingen tillfällighet. Fadern konserverade änkan efter kapellpredikanten Olaus Andreae Salvius i Nacka, Anna Freutzselia.

O. A. Salvius var broder till kh. Laur. A. Salvius i Stigtomta, vilken bl. a. hade sonen Lars S., ovannämnde boktryckare. — E. var en mycket produktiv latinpoet, vilket inte minst kom till uttryck i Salvii Lärda Tidningar. I Svenska Mercurius I, s. 552, förekommer t. o. m. en annons på latinsk vers av E:s hand!

54. Datum å disp. enl. KB:s ex., där till en tryckt "VII" lagts en med bläck skriven "I".

55. Om E. eg. hör hemma bland de svenska stud. i G-d är tvivelaktigt, då han härstammade från staden, där fadern var Städtzimmermeister. E. har medtagits i denna förteckning, därför att hans vidare studier förde honom till U-a och Nerikes nation därstädes. I Um betecknas han också som "(Pomer.) Ner". Någon djupare förankring i Nerikes nation torde han ej ha haft — kanske var det påverkan från prof. A. Hultén i G-d, som fört honom till dennes hembygdsnation. Vid en kortare sejour i U-a 1805 inträdde E. i stället i Sthlms nation och prästvigdes kort därefter i U-a.

56. I Alb. ord. anges ej F. som mag. vid prästvign. 1736 9/3, varför graden erhållits efter detta datum. — Styvfader till (57).

57. Styvson till (56); jfr Follén, s. 491.

60. Dat. disp. 1784 tillskrivet med bläck i KB:s ex.

63. Prom. teol. dr. 1762 30/5 (Salvii Lärda Tidn. 1762 21/6).

64. Sacklén II: 1, 443; II: 2, 553.

66. J. Hammarin, Carlstads stifts herdaminne, III (1849), s. 204, anger K:s dödsdatum till 9/3; Lagerh. (3632) har 18/3.

67. L. dog 1836 29/6 (SST 1836 30/7). — Dat. disp. "24" tillskrivet med bläck i KB:s ex.

69. SST 1763 6/6 noterar, att L. promoverats till mag. i G-d.

70. L. dog 1790 8/2 (SST 1790 17/2).

72. Inskr. i Um som Johannes M.; i SödNm som Ericus M. Lagerh. (2405) har Ericus Johannis M. (efter KFK V, Catalogus scholarum Orebroensium? [1728 30/5]). Jfr KFK V, 241—243. — NerNm "Relictis litteris scribæ locum Holmiæ obtinuit 1750. Simul auscultatum in Collegio Regio Bellico". — Lagerh. uppger om mag.grad vid jubileet 1755 är dubiös; 300-årsminnet firades 1756. F. ö. torde M. erhållit graden senare, jfr KFK V, 242.

76. S. Cavallin, Lunds stifts herdaminne, IV (1857), s. 50. — Var ex. av disp. 1796 med delvis olika dedikationer (KB).

80. Enl. äminnelsetalet i Pro Patria 1783 14/5 (tr. Sthlm 1800) var P. mag. i G-d 1762: "sedan vår Pilgren för sine mogne insigter redan år 1762 vunnit den Philosophiska lagern". — Sacklén II: 2, s. 433—435.

81. S. nämnes ej som mag. vid prästvign. 1754 14/12 (Alb. ord.), varför graden bör ha tilldelats S. efter detta år.

83. "Sudermanlandia Svecus cohortis Surmanlandiæ in exercitu svecico chirurgus primarius" (å disp. 1761 titelblad). — Ej student. Efter kir. studier hos överdir. Schützer i Sthlm kompanifältskår vid Söd. reg. 1744. Därefter fr. 1748 med. studier i Berlin, G-d och Köpenhamn. Reg.-fältskår Söd. reg. 1752. Ny studieresa 1753 till Tyskl., Holl., Engl. och Frankr. — Sacklén II: 1, s. 259—261; Suppl., s. 220. — Halvbroder till (84).

84. Halvbroder till (83). — S. släkt stammade från Tyskland, där fadern var född.

87. Disp. 1816 25/6 i Rostock "De regali sacerdotio I. Petr. 2: 9". — B. Tarschys, Talis Qualis (1949), s. 4 ff.

90. Enl. Lagerh. (2589) mag. i G-d 1756. Ej nämnd som mag. i Alb. ord. vid prästvign. 1756 28/6.

91. Datum å disp. ändrat från 13 juli till 13 aug. med bläck i KB:s ex.

92. Datum "5" å disp. 1769 5/9, enl. bläckant. å KB:s ex. — J. A. Eberhard, Minne af Herr Hans Thunman (sv. övers. 1786).

93. Prom.dat. efter J. C. Dähnert, Beschreibung der Academisch-Greifswaldischen JubelFeierlichkeiten am 17 October 1756 (i Pommersche Bibliothek 1756).

94. Meritfört. och utlåt. vid sök. av prof. 1813 (RA, Pommeranica 481). — G. Indebetou, En svensk Greifswaldsprofessor, Gustaf Salomon Tillberg (PHT 1939—40, s. 66—73). H. Albringer, Östra Vingåkerpojken som blev professor (Till hembygden 1943, s. 110—119).

97. T. är givetvis sörmlänning; Lagerh. (2868) har "närk".

99. W. bör snarare ha varit född 1778 10/4 än 10/5 (som SödNm uppger), då han anges vara 64 år, 9 mån. och 17 dag. vid sin död (SST 1843 28/2).

103. Prom.dat. enl. Aurelius, s. 120. — Datum å disp. 1804 har "5" tillskrivet med bläck i KB:s ex. Var.ex. av disp. 1804; det ena dedicerat till Per Tham, Dagsnäs (KB), det andra till L. Strömwall (88) (SLB).

105. Levnadsbeskr. som bih. till "Februum", pag. 19—20. — Sacklén, Suppl. 2 (1853), s. 385.

107. S. moders halvbroder var prof. G. S. Tillberg (jfr G. Indebetou, PHT 1939—40, s. 68, samt H. Samzelius Jägeristaten (1915), s. 416).

Källorna för denna undersökning äro av disparat karaktär. Tiden fram till år 1700 täckes av den del av universitetsmatrikeln, som är tryckt, under det att perioden 1701—1815 saknar denna förutsättning för ett exakt angivande av tid och individ. Utgångspunkten för detta senare avsnitt har varit de givna personhistoriska förlagorna, herdaminna och studentmatriklarna, kompletterade med samtida akademiska prestanda.

I Riksarkivets Pommeranica-samling finnes ett stort material, som belyser relationerna mellan den svenska regeringen och akademien i Greifswald, men detta är till allra största delen av administrativ och kameral natur. Några mera personliga aktstycken, som belysa studentlivet, förekomma ej; en viss belysning på den tidigare perioden erhålles dock genom de i den tryckta matrikeln insprängda partierna av rektorsrelationer och universitetsprotokoll.

För givande samtal och vänliga meddelanden tackar jag lektorn, fil. lic. I. Seth, Sigtuna, från vilken en allmän undersökning av Greifswalds akademi under den svenska tiden är att vänta.

KÄLLOR M. M.

Fabricius, W., Die deutschen Corps (1926).

— *Heinemann, O.*, Studentische Verbindungen in Greifswald (Baltische Studien, N. F. Bd X, 1906).

Hofmeister, A., Die geschichtliche Stellung der Universität Greifswald (Greifswalder Universitätsreden 32, 1932).

Kosegarten, J. G. L., Geschichte der Universität Greifswald I—II (1856—1857).

Seth, I., Universitetsförhållanden i Greifswald vid 1600-talets slut (i Festschrift till S. Tunberg 1942, s. 297—311).

Gm = Aeltere Universitäts-Matrikeln, II, Universität Greifswald, I—II 1456—1700, ed. E. Friedlaender (1893—1894). (Publicationen aus den K. Preussischen Staatsarchiven, Bd 52, 57.)

Lagerh. = Lagerholm, J., Södermanlands-Nerikes Nations matrikel (1933).
Lm = Die jüngere Matrikel der Universität Leipzig 1559—1809, II, 1634—1709, ed. G. Erler (1909).

Nm = Nationsmatrikel.

Rm = Die Matrikel der Universität Rostock, III, ed. A. Hofmeister (1895).
Strm = Matricula Regii Collegii Strengnensis I, 1628—1699; ed. H. Petersson (1946—1947).

Um = Uppsala univ. matrikel I—III (1900—1946).

Alb. ord. = Album ordinatorum 1719—1861 (Strängnäs domkapitels arkiv).

Aurelius = Aurelius, N., Strengnäs stifts herda-minne, Södermanland (1785).

Follén = Follén, J. E., Nerikes herdaminne (1817).

HHm = Hagström, C. A., Strängnäs stifts herdaminne I—IV (1897—1901).

KFK = Karlsson, K. F., Örebro skolas historia V (1900).

Persv. = Personalverser.

Psk = Palmskiöldska saml. (UUB).

Sacklén = Sacklén, J. F., Sveriges läkare-historia (1822—1835).

SST = Strengnäs Stiftstidning (1758 17/3—1797 28/12, ms SLB; tryckt 1798—).

Stiernm. = Stiernman, A. A. von, Bibliotheca Suo Gothica (mss UUB).

GUB = Greifswalds universitetsbibliotek.

SLB = Strängnäs stifts- och läroverksbibliotek.

StrDA = Strängnäs domkapitels arkiv.

[] utmärker suppleringsur andra källor än Gm.

Veteranerna.

Nya medlemmar.

Andér, Lars, Leg. läkare, Uppsala.
Atmer, Gunnar, Advokat, Stockholm.
Frigell, Tage, Revisionssekreterare, Stockholm.
Geijer, Ester, Professorska, Djursholm (ständig).
Ohlon, Sven Em., Rektor, Göteborg (ständig).
Sobel, Ragnar, Fil. dr, Stockholm.
Åkerrén, Bengt, Sekreterare i U. D., Stockholm.

Räkenskaperna 19/4 1949—18/4 1950.

Ingående behållning: Sv. statens $3\frac{1}{2}$ % obl. 1944 4.000 kr.
3.960:54; Å sparkassa 2.991:07; Å postgiro 288:88. Summa kronor
7.240:49.

Inkomster: Avg. av ständ. ledam. 100:—; Årsavgifter 993:—;
Gåvor 30:—; Räntor 189:10. Summa kronor 1.312:10.

Utgifter: Tryckning o. exp. av 1949 års Majhälsning 1.666:—;
Förvaltn.-kostn. 93:—; Bidrag till kuratorsarvode 50:—; Till nationens
Allm. stip.-fond överl. gåvor 30:—. Summa kronor 1.839:—.

Utgående behållning: Sv. statens $3\frac{1}{2}$ % obl. 1944, 4.000 kr.
3.960:54; Å sparkassa 1.397:37; Å postgiro 1.355:68. Summa kronor
6.713:59.

Föreningens nämnd.

Valda ledamöter: Fritiof Söderbäck, f. d. direktör (ordf.), Martin
Jansson, f. d. kommerseråd, Mauritz Carlson, f. d. direktör, Carl Wel-
lander, bankdirektör †, Carl Cederblad, läroverksadjunkt, Sven Sernan-
der, bibliotekarie (sekr.) †, Eric Wahlberg, förbundsdirektör (v. ordf.),
Arne Furumark, docent, Lars Andér, med lic. (tj. f. sekr.).

Självskrivna ledamöter: Dick Helander, professor, nat:s inspektor,
Carl Strandberg, teol. stud., nat:s Förste kurator, Jonas L:son Sam-
zelius, förste bibliotekarie, nat:s skattemästare (fören:s skattm.).

Arsavgiften för 1950.

Arsavgiften till Veteranerna är fortfarande blott 3 kronor. Ständig ledamot erlägger minst 50 kronor; understödjande ledamot minst 100 kronor.

Nämnden hoppas även detta år att ledamöterna insända sina avgifter genom insättning på postgirokonto nr 25906 för Södermanlands-Nerikes Nations Veteraner, Uppsala. Helst före första maj. Inbetalningskort bifogas.
